

12964

Cenzurat : Primprocuror Dr. Cărpănișan.

A SZÉKELYUDVARHELYI
REFORM. KOLLEGIUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ

1922–1923-^{IK}

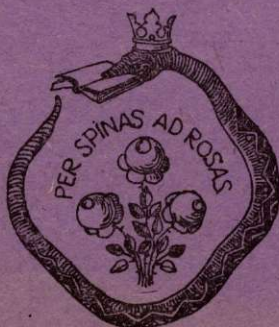
ISKOLAI ÉVRŐL

*

SZERKESZTETTE :

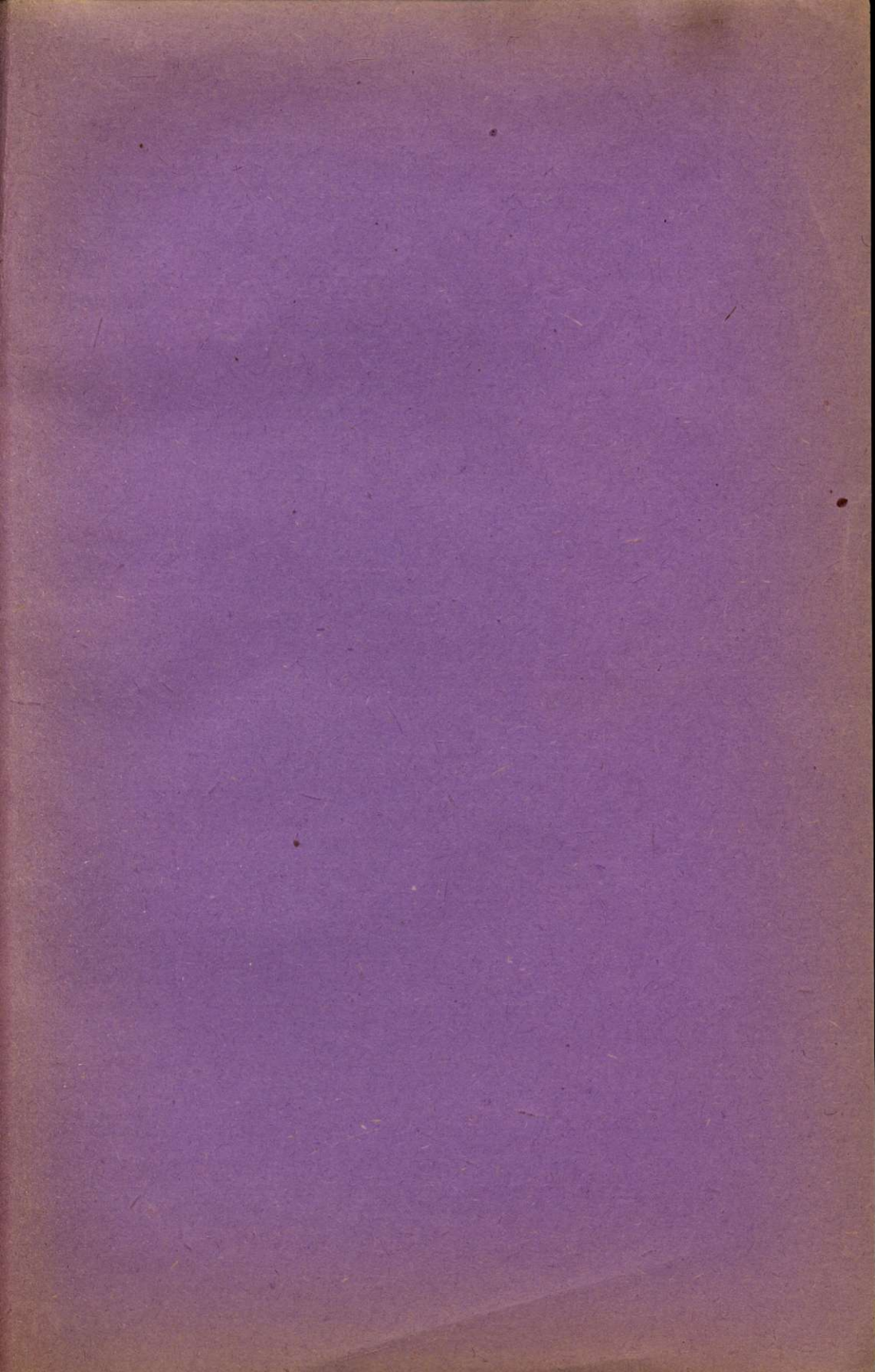
SZABÓ ANDRÁS

IGAZGATÓ.

KÖNYVNYOMDA R.-T. ODORHEIU - SZÉKELYUDVARHELY.
1923.

! 05243

A SZÉKELYUDVARHELYI
REFORM. KOLLEGIUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ

1922–1923-IK

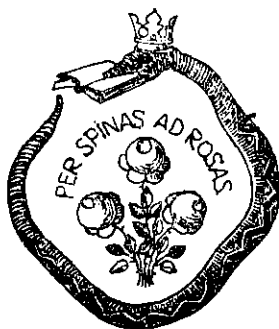
ISKOLAI ÉVRŐL

*

SZERKESZTETTE :

SZABÓ ANDRÁS

IGAZGATÓ.

12544

Adatok az iskolai év történetéhez.

(Az igazgató jelentése az 1923. június 21-iki évvárás alkalmával.)

Tanév megnyitása. Az 1922—23-ik iskolai évet szeptember 7-én nyitottuk meg ünnepélyes istentisztelettel, melyen a betegsége miatt szabadságon levő vallástanár helyett imát mondott *Bod Károly* nyug. tanár-kartársunk, megnyitó beszédet az igazgató. A megnyitó beszéd, melyet a *Székelly Közélet* helyi lap 1922 38—39 sz.-ban teljességében közölt, a főhatóság által módosított tantervvel foglalkozott, rámutatva azokra a nehézségekre, melyekkel a tanterv alkalmazásánál meg kell küzdeni a tanulóknak és tanároknak egyaránt.

Tanulók létszáma. Az iskolai év elején és folyama alatt felvett rendes és magántanulók száma 319 volt és pedig fiú 225, leány 94. A fiúk közül rendes volt 212, magántanuló 13, a leányok közül rendes 73, magántanuló 21. Az előző évben a beirt összes tanulók létszáma volt 354 (217 fiú, 137 leány r. és mt. együtt). A fiúk és leányok számát egymáshoz viszonyítva a fiúk száma gyarapodott 8-al, a leányoké apadt 43-al, végeredményben tehát a létszám csökkent 35-el.

Ennek oka a tanítási nehézségek mellett különösen az, hogy a leánytanulók a 4-ik osztály elvégzése után nagyrészt otthon maradtak, vagy más gyakorlati pályára mentek, mert az V-ik osztályban csak 3 folytatta a tanulást.

A 212 r. fiútanuló közül évközben kimaradt 10, a 73 rendszeren felvett leánytanuló közül 3 s 1923. június 14-én, éppen a tanév utolsó előtti napján, a 4585—1923. III. számú főhatósági rendelet alapján, hivatkozással a közokt. miniszter urnak 53877. sz. rendelkezésére, mely eltiltja, hogy leánytanulók fiúközépiskolákban rendes tanulók lehessenek, magántanulóvá minősített a magánvizsgálatra állás kötelezettségével 70 leánytanuló. Így év végére maradt és osztályoztatott 202 r. fiú tanuló.

Személyi változások az előljáróságban és tanári karban. A kollegium előljáróságában változás nem volt. A tanári karban kevés változás volt. Több évi szünetelés után ebben az évben sikerült először betöltenünk a zene- és énektanítói tanszéket, habár egyelőre h. tanerővel. A tanszékre az előljáróság *Kiss Elek* ének- és zenetanárt alkalmazta, aki megelőzőleg két évig a dicsőszentmártoni ref. kereskedelmi középiskolánál működött s aki itten egy évi működésével bizonyosságot tett szakavatottságáról s szép

reményekre jogosító eredményeket mutatott fel a zene- és ének terén sok hiánynak pótlására szoruló tanulókkal is.

A természetrajz és vegytan tanítását heti 12 órán ebben az évben is készséggel vállalta *Gönczi Lajos* nyug. igazgató kartársunk, aki mély hálává kötelező szívesseggel segít a tanításban már öt év óta. — Az angol nyelv tanítását heti 10, illetve 1923. április 17. után heti 4 órán át ebben az évben is szíves készséggel és elismerésre méltó eredménnyel, *Farkas Béla* bikafalvi ref. tanító végezte nyelvmesteri óraadói minőségben. Mint új rendkívüli tárgyat a *női kézimunkát* vezettük be az I—VI. oszt. leány tanulók részére heti 4 órában, akik *Szabó Andrásné: Bokross Irén* okl. tanítónő — óraadónak irányítása és vezetése mellett nagy kedvvel és megfelelő eredménnyel tanulták ezt a mostani körülmények között eléggé föl nem karolható gyakorlati tárgyat.

Bíró Sándor vallás tanárt, aki betegsége miatt 1923. szept.—október szabadságot tartott, az I—V. oszt.-ban heti 10 órán át *Bod Károly* nyug. tanártársunk helyettesítette még hálával kötelező szívesseggel díjtalanul, ill. óradíját a kollegium felsegítésére ajánlva fel, a V—VIII. oszt.-ban heti 6 órán október folyamán *Sándor István* helybeli segédlelkész, a VIII. oszt. filozófia tanításában pedig heti 3 órán szeptembertől a karácsonyi szünideig *Szabó András* igazgató.

Iskolalátogatás. Az államkormány részéről főfelügyeleti jog címén mint miniszteri biztos *Traian German* blaj-i (balázsfalvi) leányközépiskolai igazgató 1923. április 26—28-án végezte rendes látogatását. A miniszteri biztos tapasztalatait a látogatás végeztével tartott értekezleten terjesztette elő a részletekre is nagy figyelemmel kiterjedő alapossággal, megnyugtató képét tárva fel a mostani nehéz körülmények között is az intézet külső és belső állapotának. Az előterjesztés a tanári karral tolmácsolatott s az értekezleti jegyzőkönyv a kapott utasításoknak megfelelően román és magyar nyelven vétetett fel, első ízben ekkor. 1923. március 22-én *Dr. Alexandru Pleancu* vezérigazgató tett rövid látogatást a *diáksapka* ügyében s ez alkalommal az intézetnek administrációjáról is tájékozódást szerzett.

A magánvizsgálatokhoz a tankerületi főigazgatóság miniszteri biztosul s egyuttal elnöki minőségben *Mihai A. Vitéz* segesvári leány-középiskolai igazgatót a IV. osztály abszolváló vizsgálatához szintén miniszteri biztosul s elnöki minőségben *Halmágyi Samu* székelyudvarhelyi áll. leány-középiskolai igazgatót, a vezérigazgatóság pedig az érettségi vizsgálatokhoz kormányképviselőül *Juliu Maior* blaj-i (balázsfalvi) tanárt delegálta.

Tanulmányi állapot. A tanítást a rendes időben, szept. 8-án kezdtük meg s annak menetét semmi különös körülmény nem zavarta. Szüreti szünidő nem volt, ehelyett az élelmezési és fűtési nehézségek miatt a karácsoni szünidőt nyújtottuk meg főhatósági jóváhagyással dec. 21 — január 21-ig,

úgyszintén a husvétii szünidőt is márc. 24 — április 15-ig, részben a pünkösti szünidő megrövidítése miatt, melyet 3 napra vontunk össze. Időközii szünetek voltak: hivatalosak, okt. 7, 9, okt. 15—17, okt. 31, május 17, május 23; igazgatói május 18—19.

A mult iskolai évben életbeléptetett tantervet a főhatóság 3590—1922. sz. rendeletével egyes részeiben módosította. E módosításokat részben a közokt. miniszteriummal folytatott tárgyalások, részben speciális viszonyaink tették szükségessé. E módosítások az I—IV. oszt. tantervében az egyes tantárgyaknál a következő változásokat idézték elő: a német nyelv a IV. o.-ban, a természetrajz és a földrajz az I. o.-ban heti 3 órától 2 órára szállítottatott le s ezzel szemben a fizika s a számtan a III. o.-ban heti 3 órától 4 órára, a rajz az I. o.-ban heti 2 órától 3 órára emeltetett; a gyorsírás — III. o. heti 2 ó., IV. o. 1 óra — kötelező tantárgyak sorából töröltetett. A heti óraszám úgy az I—III. o.-nál 29, (I. 28, II—III. o. 29 volt), a IV. o.-nál 30 (31 volt) órában állapítottatott meg.

Az V—VIII. o.-nál: A VI. o.-ban fokozatosan megnyílt a *reáltagozat*, a latinnyelv helyett (heti 4 ó.) a vegytan (3 ó.) és rajz (2 ó.) beállításával. Az V. o. reáltagozatánál elmaradt a francia nyelv (heti 2 ó.), mindkét tagozatnál csökkent a heti óraszám a német nyelvnél és történelemnél 3-ról 2-re, emeltetett a mennyiségtannál, 3-ról 4-re s új tantárgyul bevétetett a földrajz heti 2 órában, míg a gyorsírás mint kötelező tárgy — heti 1 ó. — mellőztetett. A VI. o.-nál mindkét tagozatban új tantárgyul a *fizika* vétetett be, heti 2 ó. A heti óraszám az V.-nál a gim. szakon maradt 32, a reálszakon a mult évi 34-el szemben 32, a VI. o.-nál a gim. szakon 32, a reálszakon 33.

A VII. és VIII. osztály a *régi tanterv* szerint haladt azzal a módosítással, hogy a VIII. o.-nál mint új tantárgy a jog- és alkotmánytan vétetett be heti 1 órán a német nyelv heti 3 órájának csökkentésével. A rendkívüli tárgyak megmaradtak azzal a módosítással, hogy a fizikai gyakorlatok a VI. o.-ba is bevezettettek, kézimunka címén pedig a fiutanulók részére a *slöjd* iratott elő heti 2 órán, továbbá a gyorsírás heti 1 órán. Ezt a módosított tantervet jóváhagyta az államtitkárság is 12,807. sz. a., de azzal, hogy az V—VIII. o.-ban az angol nyelv helyett a francia nyelv tanítandó. Ennek az intézkedésnek hatályon kívül helyezése céljából a főhatóság megtette a lépéseket, de ezek eredményre nem vezettek s a közokt. vezérigazgatóságnak, mely a francia nyelv mellőzése miatt összes kollegiumainkat megintette, 6646/1923. sz. intézkedése alapján, mivel a kiadandó bizonyítványok érvényessége forgott kockán, a főhatóság 1923. ápr. 7-én 2549. sz. alatt kelt leíratával az iskolai év hátralevő részére kénytelen volt elrendelni a francia nyelv tanítását. E rendelkezésnek eleget téve ápr. 15-étől kezdődőleg bevezettük a francia nyelvet az V—VIII. o.-ba az angol nyelv helyett, ennek heti óraszámában, illetve a VIII. o.-ban heti 3 órán a filozofia rovására, később pedig — május 24-től — a 3667/923. sz. főhatósági rendelet alapján a német nyelv és torna rovására még heti 2 órán, összesen 5 órán.

Osztályösszevonással tanítottuk a tornát az I—IV. oszt.-ban, az I—II. és III—IV. oszt.-ban külön csoportokba vonva össze a leány- és fiutanolókat; továbbá az V—VIII. oszt. leányokat. A fiukat s az V—VIII. o. leányokat Sebess József tanította, a többi leányokat Vajda Irén. Az I—IV. oszt.-ban ugyanilyen osztályösszevonás volt az ének tanításánál, a női kézimunka tanításánál pedig az I—III. és IV—VI. osztályokat vontuk össze.

A tárgybeosztáson és órarenden 3 ízben történt változás.

A tanulmányi előmenetel a statisztikai táblázatok tüntetik fel. Az eredmény, melyet sok nehézségnek a leküzdése árán érhattünk el — mert egyes tankönyvek a kellő időben nem jelentek meg, másokat meg a kitiltás miatt kellett félretennünk — megnyugtató s a követelményeknek megfelelő.

Tanügyi és Fegyelmi Rendszabályok módosítása. A főhatóság 7779/1922. számú rendeletével, tekintetbe véve a közokt. államtitkárság 32041. sz., illetve az 1484. sz. királyi decretummal jóváhagyott 19,317—1922. sz. miniszteri leíratot, megváltoztatta a Tanügyi és Fegyelmi Rendszabályok és Utasítások 81, 83, 85, 86, 91 és 92 §-ait. Ennek értelmében a tanév 3 évharmadra osztott: az első szakasz tart a karácsonyi szünidőig, a második a husvéti szünidőig, a 3 ik az iskolai év befejezéséig. A tanulmányi előmenetel jelzésére 5 fokozat alkalmazandó: jeles, jó, elégséges, elégtelen, rossz.

Olyan tanulók, akik az első osztályban 2, a II—VIII. oszt.-ban 1 tárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, az osztálytanácskozás által javító vizsgálatra bocsáthatók; azok a tanulók, akiknek 1 tárgyból rossz, vagy az I. osztályban 3, a II—VIII. o.-ban 2 elégtelen tanjegyük van, osztályismétlésre utasíttatnak. Az osztályismétlésre utasított tanulók indokolt esetben a kollegiumi előljárásság útján kérhetik javító vizsgálatra bocsátásukat a következő esetekben: a) Az I. osztályban három, a II—VIII. o.-ban két elégtelent nyert tanulók, ha a főtárgyakból legalább három **jó** jegyük van. b) Azok a tanulók, akiknek egyetlen rossz jegyük van, de csak abban az esetben, ha nincsen egy elégtelenjük sem s a főtárgyakból legalább három **jó** jegyük van. De ezek közül sem az a), sem a b) pontban felsoroltak nem bocsáthatók javító vizsgálatra, akiknek a következő tárgyakból van elégtelen vagy rossz osztályzatuk: földrajz IV. o., történelem IV—VIII. o., matematika a reáltagozatban, latin nyelv és fizika a gimnáziumi szakon, a román nyelv bármelyik osztályban, valamint azok, akik a magaviseletből rossz, az írásbeli külső alakjából *rúl* osztályzatot nyertek.

Magánvizsgálatok, leánytanulók. A közokt. miniszter úr a főhatósághoz intézett s 1923. június hó 7-én kelt 53,879. számú rendeletével azt a jogot, hogy magánvizsgálatokat tarthassunk, nem ismerte el, mert ez kizárólag az állami iskolákat illeti meg s csak kivételesen engedte meg, hogy a beírt magántanulók ebben az évben miniszteri biztos elnöklete mellett vizsgálatot telessenek. Ezzel egyidejűleg az 53877. sz. rendelettel megtiltotta, hogy a leánytanulók fiuközépiszkolákban rendes tanulók lehessenek. Főhatóságunk, mivel ezen ügyekben minden érvelés és személyes közbenjárás

sikertelen volt, kénytelen volt ezen rendelkezésekhez alkalmazkodni s a megfelelő intézkedéseket megtéve 4585/1923. rendeletével az összes rendes leánytanulókat — 70-et — magántanulóknak átminősíttetni s magánvizsgálatra kötelezni. Ennek a rendeletnek azonnal eleget tettünk s a magánvizsgálatokat így tartottuk meg *Mihai Á. Vitéz* segesvári áll. leányközépiskolai igazgatónak, mint miniszteri biztosnak elnökle mellett.

Abszolváló vizsgálat a IV. oszt.-ban. A közokt. miniszter úrnak 65,190. sz. intézkedése alapján a főhatóság 3671/1923. sz. rendeletével szabályozta a IV. osztályt végzett tanulók *abszolváló vizsgálatát*. A vizsgálatot *Halmágyi Samu* székelyudvarhelyi leányközépiskolai igazgatónak, mint miniszteri biztosnak elnökle mellett tartottuk meg.

Évzárás. A 65,190. sz. miniszteri intézkedés alapján kiadott 3671/1923. sz. főhatósági rendelet az évzárást is szabályozta. Eszerint az osztályvizsgálatok minden osztályban elmaradtak s azon tantárgyakból, melyeknél arra szükség volt, összefoglaló kikérdezéseket tartottunk. Az utolsó tanítási nap a VIII-ik osztályban június 9, a többi osztályokban június 15 volt. Június 16-án versenypályázatokat tartottuk meg, június 15—18-ig az érettségi írásbeli vizsgálatot, 17-én a tornavizsgálatot és versenyeket, 16—20-ig az osztályozásokat, 21-én az évzáró ünnepélyt, 25-én és június 28—július 3-ig a magánvizsgálatokat, június 29—30-án és július 4-én a IV. osztály abszolváló vizsgálatát, július 5—7 és 9—10-én az érettségi vizsgálatokat.

Helyettesítések. A tanárok közül betegség miatt hosszabb ideig kellett helyettesíteni *Biró* Sándort szept. és okt. hónapokban, továbbá *Bakóczy* Károlyt nov. 16 — dec. 10-ig, rövidebb ideig tartó betegség, családi vagy hivatalos okokból a többit 1—6 napig, *Kiss* Elekét 18 napig. Az összes helyettesítések a *Biró* Sándorén kívül 107 leckenapot tesznek ki.

Vallás erkölcsi állapot. A tanulóknak vallás és erkölcsi nevelése céljából úgy a tanításban, mint azonkívül minden rendelkezésére álló eszközt felhasználtunk. A napi munkát az osztályokban énekekkel és imával kezdtük és végeztük; a hetet közös istentisztelettel kezdtük és zártuk be hétfőn és szombaton $\frac{3}{4}$ órakor tartott precesen, a vasárnapi ifjusági istentiszteleteket pontosan megtartottuk, az őszi és tavaszi hónapokban az egyházközösség istentiszteleten jelentünk vettünk részt; az adventi és böjti urvacsoaraosztásban a felsőbb osztályos tanulókkal együtt részt vettünk; az Evangeliumi Keresztyén Diákszövetséget a *Biró* Sándor vallastanár felgyógyulása után megszerveztük s az alapszabályok elkészítése után működését megindítottuk. Ezen a téren igen nagy jelentőségű mozzanatról tehetünk jelentést, ami az Ev. Ker. Diákszövetség konferenciáinak rendezésében nyert kifejezést. Az Ev. Ker. Diákszövetség egyik képviselőjének Dartigue, genfi theologiai professornak és a Diákszövetség egyik csoportja alnökének, továbbá Bidgrain kisasszony, diákszövetségi titkárnak Kolozsvárt április 26., 27. és 28-án tartott előadásai alkalmából a főtiszt. püspök úr ifjusági konferenciát tartatott a hét erdélyi kollegium diákjai számára, melyen minden kollegiumból részt

vett 3—4 diák. Tőlünk *Csomor Jenő, Kolumbán Géza és Bíró Áron* VII. oszt. tanulók voltak a konferenciákon. A konferenciák lefolyásáról az ott tartott előadásokról s ezekkel kapcsolatos építő munkáról nevezettek a mi Diákszövetségünk gyűlésein számoltak be. A konferenciái előadások s az azokhoz fűződő megbeszélések — az alakulás kezdetén, éppen a maga idejében jelöltek a Diákszövetség működésének irányt s hinni akarjuk, hogy a megkezdett munka nem lesz a mi ifjuságunk részéről csak fellobbanó szalmaláng, hanem örökké élő és elevenítő tűz, mint ható ereje a folyton fokozódó tevékenységnek. Konfirmáltatott 24 növendékünk (IV. o. 15 fiú, 8 leány, III. o. 1 leány).

Fegyelmi állapot. A tanuló ifjuság fegyelmezése hovatovább mind több és több nehézséggel jár. Nagyon nehéz a tanulókat rászoktatni az *önfegyelmezésre* s arra, hogy az iskolai rend iránt való érzék lelkökben megrögződjék. Aggodalmat keltő erkölcsi botlások nem fordultak ugyan elő, de annál nagyobb számban apró vétségek olyanok, a melyek a megtorlás elmaradása esetén idővel veszélyes következményeket vonhatnak maguk után. Pedig a megtorlás nem egyszer legyőzhetetlen akadályokba ütközik s meg kell elégednünk ugyanazon intések és figyelmeztetések ismétléseivel, mert a Rendtartás követelményeinek fokozatos és szigorú alkalmazásától a mostani különös nehézségek miatt kénytelenek vagyunk eltekinteni s kelleténél enyhébb mértéket alkalmazni. Mulasztások igazolása a rendkívüli tárgyaknál, vagy azért, mert a szülők gyermeköket a tanulástól elvonták, csak a legmesszebbmenő elnézés mellett lehetséges s etekintetben az esetleges visszaélést néha a legnagyobb körültekintés sem gátolhatja meg. A coëducatio a fegyelmezésben nehézséget egyáltalában nem okozott, a köteles tisztelet és udvariasság állandóan megvolt egymás iránt mind a két nembeli ifjuságnál. Az apróbb rendetlenkedések megtorlására, vagy a melyek a tanítás, vagy az óráközi szünetek alatt fordultak elő, ha egyeseknél az ismétlődést nem is akadályozhatta meg, de a legtöbbször elegendő volt az osztályfőnök, vagy az igazgató közbelépése, súlyosabb esetekben (ismételt igazolatlan mulasztások, vakarások és javítgatások az osztálynaplóban, V. és VII. o.) az igazgatói megrovás alkalmazásával s a szülők segítségének igénybevételével. Nagyobb fegyelmi vétség két tanulónál fordult elő, akik közül az egyiket a tanári kar kénytelen volt megfosztani az internátusi lakás kedvezményétől, míg a másik önkéntes kilépésével igyekezett szabadulni a büntetéstől.

Igazgatói megrovást a Rendtartás 148. §. 2, 4 p. értelmében kapott az I. o.-ból — a II. o.-ból 1, a III. o.-ból 3, a IV. o.-ból 4, az V. o.-ból 5, a VI. o.-ból 2, a VII. o.-ból 9, a VIII. o.-ból 3: összesen 28, *tanári megrovást* a IV. o.-ból 2, VI. o.-ból 3, a VII. o.-ból 1, VIII. o. 1: összesen 7 tanuló.

Rendkívüli tárgyak. A rendkívüli tárgyak tanulására aránylag nagyon sokan jelentkeztek év elején, de a jeletkezők kitartással csak a *fizikai gyakorlatokat* (VI. o. 28, VII. o. 26, VIII. o. 25 t.), a *görög nyelvet* (VI. o. 4, VII. o. 5), a *gyorsírást* (III—VII. o. 29 t.), a *női kézimunkát* (I—IV. o. leány-

tanulók 80-an), a *francia nyelvet* husvétig (IV—VI. o. 6 t.) s a *művészi rajzot* (V. o. 1) tanulták egész éven át, míg a *slöjdről* az I—IV. osztályu fiutanolók (39 jelentkező) aprádonként kimaradoztak, az V—VIII. osztályból pedig a kézimunkára jelentkező 18 tanuló közül egyetlen egy sem akadt, aki komolyan csak meg is kezdte volna a tanulást. Az énekarnak kb. 80 tagja volt, a zenekarnak 10. Kétségtelen, hogy a tanulók a rendkívüli tárgyak tanulása iránt nem mutattak olyan kétséget és szorgalmat, mint ahogy várni lehetne s igen sokat csak állandó sarkalásokkal lehetett az önként vállalt munka végzésére szorítani; de be kell ismernünk azt is, hogy a sokféle rendkívüli tárgy túlterhelést okozott s a tanulók közül akik több rendkívüli tárgy tanulására vállalkoztak, sokan kénytelenek voltak ezek némelyikéről elmaradni, mert nem lehetett akadálytalanul az órákat sem beosztani. Ennek bizoyitékául s egyuttal az átmeneti tantervvel járó nehézségek illusztrálására ide iktatjuk a délutáni órarendet:

D. u. óra	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
1-85 1/23-1/24	Vallás ág. ev. I—IV. Vallás unit. I—II. Vallás izr. II—IV. Ének VII. o. Torna VII.	Ének VIII. Gyorsírás III—VI. (kezdők és haladók)	Női kézimunka I—III Ének VI. Torna V.	Vallás ág. ev. V—VIII. Vallás unit. VII—VIII. Fizikai gyak. VII. Ének V. Egészségtan IV.	Görög VI. Női kézimunka IV—VI. Karének I—VIII. Fizikai gyak. VIII.	Slöjd I—IV. (fűk) Vallás izr. II—IV. Kézimunka V—VIII. (fűk). Fizikai gyak. VI
2-ik 1/24-1/25	Vallás ág. ev. V—VIII. Vallás unit. III—IV. Vallás izr. V—VIII. Görög VI. Torna V—VIII. (leány)	Gyorsírás IV—VII. (vitairás) Karének I—VIII.	Női kézimunka I—III, Francia IV—VI. Karének I—VIII. Torna V—VIII. (leány)	Vallás ág. ev. I—IV. Vallás unit. V—VI. Fiz. gyak. VII. Zenekar	Görög VII. Női kézimunka IV—VI. Fizikai gyak. VIII.	Slöjd I—IV. (fűk) Kézimunka V—VIII. (fűk) Fizikai gyak. VI 5—7: zenekar

• Az Ifj. Petöfi-Önképzőkör *Finta* Gergely tanár vezetése mellett működött. Tevékenysége középszerű volt s nagyobb lendületben nem nyilatkozott meg.

A Gyorsírókör az idén is megalakult az igazgató vezetése mellett, de csak 15 taggal s emiatt nem fejthette ki azt a tevékenységet, melyet azon az alapon, hogy az előző iskolai évben a gyorsírást mint kötelező tárgyat 3 osztályban tanulták, joggal remélhattunk.

A Testgyakorlókörrel sem mondhatunk kedvezőbb véleményt; a vezető tanulók lanyhaságát, ami a többieknek részvétlenségét fokozza, nem képes a tanár buzgósága ellensúlyozni.

Az Evangélistai Ker. Diákszövetségről a vallás erkölcsi nevelésnél tetünk említést.

A **Cserkészzet** Sebess József tornatanár vezetése mellett az előző évi nyomokon haladt.

Tanulók önmunkássága. A tanulók önmunkásságát a rendkívüli tárgyakkal és az ifjúsági körökkel kapcsolatosan érintettük, itt csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy ebben a tekintetben néhány évi meddőség után valamelyes haladást konstatálhatunk. A pályázatok és versenyek jó része néhány tanulónak különleges szorgalma révén eredményes volt, sőt külön dicsérettel is kiemeljük Péter Endre 8. oszt. tanulót, aki az *Arany János* egyéniségére vonatkozó szóbeli versenypályázaton oly kiváló készültséget tanúsított, amilyen csak *méltó lehet a nagy költő* emlékéhez, úgyhogy a bizottság Péter Endrét mindkét pályadíjjal (összesen 600 L.) jutalmazásra méltónak találta.

Egészségi állapot. A tanulók egészségi állapota egész éven át általában rendes volt. Nagyobb járványos betegség a tanítást nem zavarta meg. Tífuszban volt egy I. oszt. tanuló, vörhenyben az I. o.-ból 2, a II. o.-ból 1, bányahimlőben az I.-ből 6, a II. o.-ból 8, a III. o.-ból 1, fültőmirigy daganatban a III—VII. o.-ból 12 tanuló.

Kirándulást egyet tartottunk június 2-án a Szarkakőre az egész tanuló ifjúsággal és tanári karral. Ezenkívül 28 tanulóra nézve tanulságos kirándulás jellegével birt az erdélyi ref. kollegiumok ifjúsági tornaversenyén való részvétel is a nagyenyedi Bethlen-kollegium jubiláris ünnepélye alkalmából. Előkészítettünk májusban még egy nagyobb szabású kirándulást Parajd—Szováta—Marosvásárhely—Dicsőszentmárton—Sáros—Medgyes-felé, de a kivitelről csekély számú tanulók jelentkezése és a 75°/o-os vasuti kedvezménynek meg nem nyerhetése miatt, le kellett mondani s a terv megvalósítását a jövő évre fenntartani.

Iskolai ünnepélyt tartottunk 1922 október 7-én a nagyenyedi Bethlen-kollegium fennállásának 300 éves fordulója alkalmából, melyen imát mondott Bod Károly nyug. tanár, emlékebeszédet Dr. Kósa János tanár, költeményt szavalt Szabó Judit 8. o. t. A testvér kollegiumnak e lélekemelő, fenséges emlékünnapélyén, okt. 8—9-én kollegiumunk képviselőjében részt vettek Gyárfás Pál főgondnok, Nagy Kálmán gondnok, Biró Áron és Hegyi Péter lelkészek, Szabó András igazgató, Haáz Ferenc, Finta Gergely tanárok, a tanuló ifjúság részéről pedig egy 26 tagból álló tornászcsapat Sebess József tornatanár vezetése mellett s 3 más tanuló. Finta Gergely tanár az okt. 9-én tartott *irodalmi matinén* is közreműködött 3 költeményének előadásával. Tornászcsapatunk kellő készültséggel vett részt úgy az általános gyakorlatokban, mint az egyéni és csapatversenyekben, de készültségének megfelelő eredményt nem tudott elérni, mivel a döntésnél az egyéni versenyek tolattak előtérbe s nekünk a többiek közül különösen kiváló egyéni versenyzőnk egyik versenyben sem volt, de meg azért is, mert az előmérkőzések eredményét annál a versenynél, melyben kilátásunk lehetett jobb eredményre (football), a jury eldöntetlenül hagyta. De a tornaversenyen

való részvétel egyuttal tanulmányi kirándulás jellegével is birt s így tanítványaink lelkére megtette azt az értékes hatást, melyre ilyen alkalmakon számítani lehet. 1922 október 16-án a felséges királyi párnak, *I. Ferdinánd királynak* és *Mária királynénak* megkoronáztatása alkalmából iskolai ünnepet tartottunk, melyen alkalmi beszédet *Szabó Árpád* tanár tartott.

Október 31-én a *reformáció* emlékére szenteltünk ünnepet, melyen e napnak jelentőségét *Bod Károly* nyug. tanár méltatta.

Megünnepeltük továbbá 1923 *május 17-én* a világháboruban elhalt *hősök* emlékezetét, *május 23-án* pedig a *királyság és dynastia* napját, mely alkalmakon a főhatóságtól közölt liturgia keretében *Biró Sándor* vallás tanár teljesített szolgálatot s véste e napokhoz méltó imával és beszéddel a tanulók lelkébe a nevelés szempontjából is nagyfontosságú történelmi momentumokat. Az ünnepélyeken a tanulók szavalatokkal, az ifjúsági ének- és zenekar megfelelő ének- és zeneszámokkal szerepeltek.

Az Ifjúsági Önképzőkör 1922. okt. 22-én *Fülöp Áron* költő emlékezetét újította fel *Bakóczy Károly* tanárnak méltató beszéde és több tanulóknak szavalata keretében az ifj. ének- és zenekar közreműködése mellett. Az ifjúság küldöttsége ugyanezen a napon, mint a nagy székely költő halálának évfordulóján, sirjára koszorút helyezett s ezzel is kifejezte hálás megemlékezését.

Jótekonycélú estély. 1922. december 16-án *Petőfi Sándor* születésének százéves évfordulóját ünnepeltük meg egy minden tekintetben fényesen sikerült s a halhatatlan költő emlékéhez méltó estéllyel. Az estélyen való közreműködésre a kollegiumnak egykori tanítványát, a nagy mesemondót, a magyar nyelv hamisítatlan kezelésének közvetlenségben és költői szépségekben utánozhatatlan mesterét *Benedek Elek* írórt kértük fel, aki kérésünknek a legnagyobb örömmel tett eleget azzal a kijelentéssel, hogy »ha az öreg kollegium hívja, a legnagyobb örömmel jó, hogyne jőne?...« Hát eljött közénk s tartott *Petőfiről* olyan meleg megemlékezést, amilyen a *Petőfi* emlékéhez s az íróhoz egyaránt méltó. Köszönjük meleg szívvvel s hálás érzelmekkel e helyen is *Benedek Elek*nek, aki most már egészen a mienk, hogy a *Petőfi* emlékét Ő elevenítette meg a mi lelkünk előtt.

Az estély egyéb programja a következő volt: *Petőfi—Doppler*: Honfidal: előadta a koll. vegyeskar az ifj. zenekar kíséréte mellett. 2. Alkalmi költeményét olvasta fel *Tompá László*. 3. Váraditól *Kun L.*: *Petőfi a Hortobágyon*: zongora, hegedű, cimbalom és énekkar kíséréttel szavalta *Csefő Sándor*. 4. *Petőfi—Révfy*: Népdalegyveleg, énekelte a koll. vegyeskar. 5. *Petőfi*: »*Szeptember végén*«, »*Minek nevezzelek*« költeményeit szavalta *Szabó Judith VIII. o. t.* 6. A *János vitéz* c. daljátékból egyveleget énekelt dr. *Peltzer Vilmos* vezetésével a *Filharmonikus Társaság* zenekarának kíséréte mellett a *Székelyudvarhelyi Vegyes Dalegylet*. A solókat énekelték: Nagy Irma (sopran), Tomcsa Klementin (alt), Bálint József (bariton). 7. *Reményik Sándor*: *Petőfihöz* c. költeményét szavalta *Baczó László VIII. o. t.* 8. *Petőfi*: *A vándorlegény, Nézek-nézek kifelé...*, *Csokonai* c. költeményeit szavalta

Nagy Elemér. 9. Szabados Árpád: Kornélia c. 1 felv. színművét előadták: Gálffy Zsuzsika (Prielle Kornélia), Finta Gergely (Petőfi), Szócs Tibor (Tóvölgyi, színész), Szakáts Méci (Galambosné), Jeszenszky Árpád (Kövy, ügyelő).

Petőfi emlékének azzal is hódolni kívántunk, hogy az Erdélyi Irodalmi Társaság megbízásából Dr. Kiss Ernő szerkesztésében s a dicsőszentmártoni Erzsébet-nyomda R. T. kiadásában megjelent Petőfi költeményekből 24 dbot vettünk meg és adtunk ki jutalomkönyvül, tanítványaink pedig ugyanennyit szereztek meg s még 23 dbot a Benedek Elek: Petőfi életrajzából is.

Az estély a kulisszák költségeinek (mintegy 5000 L) megtérülése mellett 1490 L. tiszta jövedelmet hozott, melynek egy részéből jutalomkönyveket vásároltunk, más részét rendelkezésre tartottuk fenn.

Az estély rendezésében elismerésre méltó munkát végeztek Nagy Elemér, Csefő Sándor, Finta Gergely tanárok és Haáz Ferenc tanár, aki erre az alkalomra teljesen új kulisszákat tervezett és festett meg, nemkülönben Sebess József tornatanár, aki a rendezés technikai részében fejtett ki nagy tevékenységet, s végül Kiss Elek, zenetanár, aki az ifj. énekkarnak betanításával s a betanult daraboknak szabatos előadásával szintén jelentékeny mértékben hozzájárult az estély sikeréhez.

A Petőfi Sándor születésének százéves jubileuma alkalmából résztvettünk Segesváron és Fehéregyházán 1922. július 30—31-én rendezett országos ünnepélyen is a kollegium képviselőjében az igazgatóval és 16 tanulóval.

1923. május 10-én áldozócsütörtökön délután a kollegiumi ifjusági ének-és zenekar javára a nagy templomban templomi hangversenyt tartottunk a a Székely Dalegylet közreműködésével. A szépen sikerült hangverseny Kiss Elek h. zenetanár érdeme. A tiszta jövedelem 1347 L.-t tesz ki.

Konviktus segélyezése. Az iskolával kadcsolatos konviktus anyagi helyzetének egyensúlyba tartása sok gondot okozott, de sikerült azt biztosítani egy jórészt csak megindított és néhány községre kiterjesztett gyűjtés útján, ami lehetővé tette, hogy a tanulókat év végén mindössze 100—100 L. pótdíj fizetésére köteleztük. Ebben a gyűjtésben a tanárok közül részben másoldalu elfoglaltatás, részben a kedvezőtlen időjárások miatt csak Csefő Sándor és Haáz Ferenc vettek részt hálás elismerésre méltó buzgósággal és fáradozással. Csefő Sándor gyűjtött Száldobos községben Kertész Lajos lelkész, Jancsó István és Benedek József tanítók segítségével, Bardocz községben Karácson Ödön tanító és Gáspár József birtokos segítségével, Vargyas községben az unitárius esperes és Szenté János gazda segítségével, Olaszteleken Barthá István molnármester segítségével, Erdőfüle községben Boda Gábor tanító segítségével, Hodgya községben Kiss Ferenc lelkész, Bedő Gyula birtokos és Pálfi Áron községi bíró segítségével; Haáz Ferenc tanár gyűjtött Dálya községben Szabados Sándor lelkész segítségével, Mátisfalva községben, Kányád községben Péter Géza lelkész segítségével, Székelymuuzsna községben Bedő Ödön lelkész segítségével. A beszállított anyagok összmeny-

nyisége 23 mázsa búza, 62 kg. kukorica, 23 kg. paszuly, 153 L. készpénz: együtt mintegy 9813 L. értékben. Ezt az összeget az összes konviktusi tanulók segélyezésére fordítottuk. Hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik áldozatos adományaikkal elősegítették konviktusunknak fentartását, az adományok a legkisebbig pontosan fel vannak jegyezve s módját fogjuk találni annak, hogy köszönetünket az egyes adakozókhoz is eljuttassuk.

Alapítvány. Özv. *Ugron Jánosné*, Oroszfái *Mikó* Margit urasszony a férje, Ábránfalvi *Ugron János* kollegiumi főgondnok emlékére a múlt évben tett alapítványát 4000 L-el gyarapította s így ez alapítvány 14.000 L-re emelkedett. Az alapító levél rendelkezései változatlanul megmaradtak. Az alapítvány jövedelme először ebben az évben folyósítottatott.

Adományok. Dr. Hinléder Fels Ernő földbirtokos 5000 L.-t adományozott a kollegiumi orgona javítási költségeinek fedezésére, az Első Székelyudvarhelyi Bőrgyár R. T. 4000 L. szegény tanulók segélyezésére; a Könyvnyomda Részvénytársaság 1000 L. ugyanerre a célra, Dr. Gyárfás Pál kollegiumi főgondnok egy a nagyenyedi Bethlen kollegium 300 éves fennállása emlékére készült jubiláris emlékérmét 100 L. értékben, 200 L. érettségi magyar dolgozatok jutalmazására, Dr. Váró Géza ügyvéd 300 L. az *Arany János* életével kapcsolatos versenypályadíjra, a Székelykeresztúri Takarékpénztár R.-T. 1000 L. szegény tanulók tankönyveinek beszerzésére, 200 L. a legkiválóbb érettségit tett tanuló jutalmazására, Vitéz Á. Mihály leányközepiskolai igazgató-miniszteri biztos 300 L. két szegény tanuló tankönyvének beszerzésére s 150 L. egy tanuló jutalmazására, Hermann Samu bankigazgató tanulók segélyezésére 200 L., ugyan erre a célra Kis István kecsketisfaludi lelkész 100 L., Biró Sándor tanár az Ev. Diákszövetség pályateteleire 200 L., Biró Áron lelkész tanulók jutalmazására 40 L., Péter Sándor és neje Bitay Mária Petőfi Sándor születésének 100 éves fordulója emlékére 14 drb Petőfi-életrajzot — Benedek Elektől — tanulók jutalmazására 140 L. értékben, a Minerva könyvkiadó vállalat 14 drb jutalomkönyvet 280 L. értékben, az Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. 2 drb Petőfi költeményeit és 2 drb Petőfi életrajzát — Benedek Elektől — jutalomkönyvekül 100 L. értékben s végül Sárosy Károly nyomdász 2 drb jutalomkönyvet „*Erős akaratial*“ c. elbeszéléséből 40 L. értékben.

Gyorsírási versenydíjakra a Gyorsírókör a tagsági díjából 130 L.-t adományozott.

A Petőfi-estély jövedelméből 290 L. jutalomkönyvek beszerzésére fordítottunk.

Az alapítvány összege 4000 L., az adományoké 12,600 L. tesz ki. A nemes szívű alapítványtevő s adományozók fogadják ezen a helyen is a kollegium hálás köszönetét.

Párfogó egyesület. A múlt iskolai év befejezése alkalmával megindítottuk volt a kollegium felsegítésére irányuló mozgalmat a kollegiumi *Párfogó Egyesületnek* megszervezésével. A kezdeményezés igen szép sikerrel járt,

mivel közelben s távolban sokan meghallották kiáltó szavunkat s lelkesen siettek segítségünkre. Az egyesület formaszertinti szervezésétől célszerűségi okokból ugyan eltértünk, de ez csak előnyére szolgál tervünk megvalósításának. A kollegium segítségére legnagyobb részét régi tanítványainktól ebben az évben közel 100 ezer L. segítséget kaptunk, ami az áldozatkészségnek olyan mértékét tünteti fel, hogy a jelen sivár helyzetben és folyton fokozódó nehézségek között reményt nyújt a jövőnek némi biztosítására. Az adományokat az intézet *Aranykönyvébe* jegyeztük és jegyezzük fel egyelőre, amíg a nagy nyilvánosság előtt is beszámolhatunk. A helyzet ma valóban az, hogy önállóan, a saját erőnkől kell biztosítani intézetünk jövőjét. Még nagy, a kapott áldozatoknál sokkal több áldozatra van szükségünk, mert a nehézségek állandóan fokozódnak s számításainkat az idő rohamosan huzza keresztül. Az áldozatkészségnek fokozódni kell s hisszük, hogy megtaláljuk a kulcsot továbbra is az áldozatkész szívek megnyitásához. Mi ha a nehézségek súlya alatt meg-megroscadunk is, azért nem csüggedünk s reményességünket nem veszítjük el arra nézve, hogy intézetünk jövőjét biztosítani tudjuk. Azt hisszük, hogy most vagyunk az anyagi válságnak tetőpontján. Ha ennek a, remélhetőleg átmeneti nehézségeknek leküzdésére lesz erőnk, akkor jövőnk biztosítva lesz. Ha most kétségbe esünk, elvesztünk. Ószintén átértett hálás köszönet illesse mindazokat, akik kollegiumunknak fennállása óta kétségtelenül a legválságosabb helyzetében segítségére siettek s áldozataikkal lehetővé tették a jelen nehézségek egy részének leküzdését. Ezt a támogatást a nehézségek fokozódása miatt jövőre még fokozottabb mértékben kérjük, de ismételten kiáltunk azokhoz, akik a segedelemmel elmaradtak, hogy ne késsenek azzal, mert ha intézményeink az anyagi erők hiánya miatt vesznek el, ezért a felelősséget az utódok előtt nehéz lesz vállalnunk!

A kollegium kormányzata.

Kollegiumi előljáráóság.

Kollegiumunk főhatósága az Erdélyi Református Egyházkerület s annak Igazgatótanácsa Kolozsvárt. A kollegiumi előljáráóságnak, mint iskola-fenntartó testületnek tagjai:

Főgondnok: Lécfalvi Dr. Gyárfás Pál, földbirtokos, lakik Székelykeresztúron.

Örökös tiszteletbeli gondnok: Csanády Zalán, táblabíró, lakik Budapesten.

Gondnok: Nagy Kálmán, v. törvényszéki bíró, lakik Étfalvazoltánon.

Világi tagok: Dr. Sebesi János, egyházmegyei főgondnok, lakik helyben; Dr. Imreh Domokos, közkórházi igazgató-főorvos, lakik helyben; Szakáts Zoltán, nyug. polgármester, lakik helyben.

Egyházi tagok: Vajda Ferenc, esperes-lelkész, lakik helyben; Menyhárt András, tb. esperes, lakik helyben; Biró Áron, lelkész, lakik Felsőboldogfalván; Hegyi Péter, lelkész, egyházmegyei főjegyző, lakik Peteken; Kádár Dénes, lelkész, lakik Nagygalambfalván.

Ügyvivő elnök és előadó: Szabó András, igazgató.

Gazdasági előadó: Szabó Árpád, gazdasági felügyelő-tanár.

Tanárkari képviselők: Biró Sándor, előljárósági jegyző; Nagy Elemér és Bakóczi Károly, r. tanárok; pótképviselők: Dr. Kósa János és Csefő Sándor, r. tanárok.

Jogtanácsos: Dr. Gönczi Gábor, ügyvéd, lakik helyben.

I. Tanári testület.

Bod Károly, nyug. tanár 1903. ápr. 1-től. Mint óraadó tanár a vallás-tanár betegsége alatt 1922. nov. 1-ig tanított vallástant az I—V. o.-nak heti 10 órán.

Félegyházi Antal, nyug. tanár 1907. november 1-től.

Gönczi Lajos, nyug. igazgató-tanár 1914. szept. 1-től. Mint óraadó tanár tanította a vegytant az V—VI. o.-ban a reálszakon s a természetrajzot az V—VI. o.-ban heti 12 órán. A természetrajzi szertár őre.

1. *Szabó András*, igazgató. Szakcsoportja: görög-latin, okl. tornatanító. Tanított latin nyelvet a VII. o.-ban, filozófiát a VIII. o.-ban (1922. december 21-ig) heti 7, ill. 4 órán, továbbá görög nyelvet rendkívüli tárgyként a VI—VII. o. tanulóinak, gyorsírást, mint rendkívüli tárgyat a III—VII. o. tanulóknak heti 6 órán, összesen heti 13, ill. 10 órán. A Gyorsírókör tanár-elnöke. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél és összesen is 29.

2. *Szabó Árpád*, r. tanár. Szakcsoportja: latin-történelem. Tanított történelmet az I., II. (1923. ápr. 17-től), IV., V., VI. és VII. o.-ban (1922. nov. 9-től), földrajzot a III. o.-ban (1922. nov. 9-ig), latin nyelvet a VIII., közgazdaság- és alkotmánytant a IV. o.-ban heti 18, ill. 20 órán. Gazdasági felügyelő, a kép-, érem- és régiségtár őre. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 28, más intézetnél 1, összesen 29.

3. *Nagy Elemér*, r. tanár. Szakcsoportja: magyar-latin. Tanított magyar nyelvet a II., IV., VI., VII. és V. o.-ban (1923. ápr. 17-től), latin nyelvet a VI. o.-ban heti 17, ill. 20 órán. A VI. osztály főnöke, az Ifj. olvasókör elnöke, az ifj. és gyermekkönyvtár felügyelője; iskolai díjkezelő, mint tanárkari képviselő a koll. előljáróságának tagja. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél s összesen is 22.

4. *Biró Sándor*, r. vallástanár, 1922. nov. 1-ig betegsége miatt sza-

badságon volt. Tanított vallástant az I—VIII. o.-ban, filozófiát (1923. január 21-től heti 1, 1923. ápr. 17-től heti 2 ó) a VIII. o.-nak, összesen heti 19, ill. 18 órán. Iskolai prédikátor, az Ev. Keresztyén Diákszövetség vezető tanára, mint tanárképviselő a koll. előljáróságának tagja és jegyzője. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 18, más intézetnél 3, összesen 21.

5. *Bakóczy Károly*, r. tanár. Szakcsoportja: magyar-német. Tanított német nyelvet a II. (1923. ápr. 17-ig), V., VI., VII. és VIII. o.-ban, magyar nyelvet az V. o.-ban (1923. ápr. 17-ig), történelmet a II. o.-ban (1923. ápr. 17-ig), francia nyelvet (1923. ápr. 17-től) az V., VI., VII., VIII. o.-ban, összesen heti 17, ill. 20—21 órán s rendkívüli tárgyként francia nyelvet ennek kötelezővé tételéig (1923. ápr. 17.) heti 2 órán. Az V. osztály főnöke, a tanári könyvtár őre; mint tanárképviselő a koll. előljáróságának tagja; 1922. nov. 1-ig az előlj. jegyzőt is helyettesítette. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 15, más intézetnél 5, összesen 20.

6. *Haáz Ferenc Rezső*, r. tanár. Szakcsoportja: szabadkézi és geometriai rajz. Tanított rajzot az I—IV. és V—VI. (reál) o.-ban, számtant és természetrajzot a II. o.-ban, német nyelvet a II. o.-ban (1923. ápr. 17-től), szépírást az I—II. o.-ban, összesen heti 21, ill. 24 órán. A II. osztály főnöke, a rajzsztár és a néprajzi muzeum őre, internátusi elnök. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél s összesen is 17.

7. *Dr. Kósa János*, r. tanár. Szakcsoportja: történelem-földrajz-latin. Tanított román nyelvet az I., II., VII., VIII. o.-ban, földrajzot (1922. nov. 9-től) a III., történelmet a VII. (1922. nov. 9-ig) és a VIII. o.-ban, jog- és alkotmánytant a VIII. o.-ban, összesen heti 21 órán. A VII. osztály főnöke, a történelem-földrajzi sztár őre, mint tanárkari pótképviselő a koll. előljáróságának póttagja. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 14, más intézetnél 3, összesen 17.

8. *Csefő Sándor*, r. tanár. Szakcsoportja: mennyiségtan-fizika. Tanított mennyiségtant és fizikát a VI., VII., VIII., földrajzot az V. o.-ban, összesen heti 21 órán, mint rendkívüli tárgyat vezette a VI., VII., VIII. osztályu tanulók fizikai gyakorlatait heti 2—2 órán. A VIII. osztály főnöke, a fizikai sztár őre, konviktusi elnök, mint tanárkari pótképviselő a koll. előljáróságának póttagja. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 9, más intézetnél 1, összesen 10.

9. *Sebess József*, r. tornatanár. Tanított testgyakorlást osztályösszevonással az I—II. és III—IV. oszt. fiatanulóknak, az V—VIII. o. leánytanulóknak; továbbá az V., VI., VII., VIII. o.-ban, természetrajzot az I., földrajzot a II., egészségtant a IV. o.-ban, összesen heti 20 órán. A tornaszertár őre, a Cserkész-csapat és a Testgyakorló kör vezető tanára, internatusi felügyelő. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél s összesen is 12.

10. *Finta Gergely*, okleveles h. tanár. Szakcsoportja: magyar-latin. Tanított magyar nyelvet a VIII., román nyelvet a III., IV., V., VI., latin nyelvet az V. o.-ban, összesen heti 20 órán. A IV. osztály főnöke, az Ifjúsági

Petőfi Önképzőkör vezető tanára, a közös tanácskozások jegyzője. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél s összesen is 8.

11. *Vajda Irén*, h. tanár, a nyelv- és tört. szakból polgári iskolára képesítve. Tanított magyar nyelvet az I., III., német nyelvet a III., IV., földrajzot az I. és IV., történelmet a III. o.-ban, testgyakorlást osztályösszevonással az I—II. és III—IV. oszt. leánytanulóknak összesen heti 22 órán. A III. osztály főnöke, tanárkari jegyző. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 4, más intézetnél 2, összesen 6.

12. *Biró Etelka*, h. tanár, a mennyiség- és természettudományi szakcsoportból polgári iskolára képesítve. Tanított mennyiségtant az I., III., IV., V. o.-ban, fizikát a III., vegytant a IV. o.-ban, összesen heti 24 órán. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 4, más intézetnél 5, összesen 9.

13. *Dr. Imreh Domokos*, iskolaorvos és az egészségügy tanára. Tanította az egészségügyet a VII. o.-ban heti 1 órán. Szolgálati éveinek száma 20.

14. *Kiss Elek*, h. ének-zenetanár. Tanított éneket osztályösszevonással az I—II. és III—IV. oszt.-ban külön a fiuknak és leánytanulóknak heti 2—2 ó., továbbá az V., VI., VII., VIII. o.-ban heti 1—1 ó., a kézimunkát (slőjd) az I—IV. o.-ban heti 2 ó., a műéneket és zenét s egyuttal az ifjúsági egyes énekkart és zenekart is vezette heti 5 ó., összesen heti 19 órán. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 1, más intézetnél 2, összesen 3.

15. *Farkas Béla*, elemi iskolai tanító, mint óraadó nyelvmester, tanította az angol nyelvet az V—VIII. o.-ban, összesen heti 10, ill. (1923. ápr. 17. után) 4 órán.

16. *Sándor István*, ref. s. lelkész, tanította a vallástanár betegsége alatt (1922. nov. 1-ig) a vallástant a VI—VIII. o.-ban heti 6 órán.

II. Hitoktatók.

1. *Bölöni Vilmos*, helybeli unitárius lelkész; tanított hittant az unitárius vallású tanulóknak heti 4 órán.

2. *Andriányi Géza*, helybeli ág. hitv. ev. lelkész; tanított hittant az ág. hitv. ev. vallású tanulóknak heti 4 órán.

3. *Müller Jakab*, izraelita hitoktató; tanított hittant az izraelita vallású tanulóknak heti 4 órán.

4. A róm. kath. vallású tanulók a róm. kath. főgimnáziumba jártak be a rendes hittanórákra.

*

A kollegium pénztárnoka: özv. *Kovács Dánielné*.

Alkalmazottak: *Pál Sándor* és *Derzsi Domokos*, aki a központi fűtést és vízvezetékét is kezeli.

Tananyag, tankönyvek, ifjúsági körök.

A f. iskolai évre módosított tantervben előirt *tananyagot* általában mindegyik tantárgyból elvégeztük az írásbeli dolgozatokkal együtt. A tanterv keresztülvitelével kapcsolatos tapasztalatokat módszeres értekezleteken részletesen megtárgyaltuk s javaslatainkat a főhatósághoz felterjesztettük. A nehézségekre, melyek felmerültek, az igazgatói jelentésben is rámutattunk.

A tanév folyamán használt *tankönyvek* közül minden bizonynal csak azok maradnak meg a jövő tanévre, melyeket a közokt. miniszterium apróbált; a többiek sorsa még bizonytalan, de azért célszerű ezeket is megtartani, mert az összes tantárgyakból még hiányzó és apróbálásra váró tankönyvek kiadása szeptemberig teljes lehetetlenség s ezeknek megjelenéséig kénytelenek leszünk az eddigieket továbbra is használni, amíg ki nem tiltatnak. A tanulókat kellő időben tájékoztatjuk a tudnivalókról s nagyon tanácsos, hogy tájékozódás nélkül tankönyveket senki se vásároljon.

a) *Ifjúsági Petőfi Önképzőkör*. Az Ifj. Petőfi Önképzőkör 1922 október 15 én tartotta alakuló gyűlését Finta Gergely vezető tanár elnökle mellett. A körnek az ifjúság részéről választott tisztviselői voltak: Jeszenszky Árpád VIII. o. t., ifj. elnök; Kelemen Károly VIII. o. t., főtitkár; Kovács János VIII. o. t., főjegyző; Csomor Jenő VII. o. t., titkár; Kolumbán Géza VII. o. t., jegyző; Lőrincz Albert VIII. o. t., pénztáros; Sipos Béla VIII. o. t., ellenőr.

Bíráló bizottsági tagok Finta Gergely vezető tanár elnökle mellett Jeszenszky Árpád és Kelemen Károly VIII. o. t.

A gyűlések két hetenkint vasárnap d. e. $\frac{9}{49}$ —10 óráig voltak. Rendes gyűlés volt 8, alakuló 1, záró 1. Tartott a kör még egy díszgyűlést 1922 okt. 22-én a kollegiumnál alapítványt tevő Fülöp Áron író emlékeztére, amelyen Fülöp Áron lírai költészetét Bakóczi Károly tanár ismertette és méltatta; továbbá egy szavaló versenyt, amelyen a versenyzők Petőfi: *Minek nevezzelek?, Szeptember végén, Vándor legény és Szeget szeggel* c. költeményeinek elszavalásával vettek részt. Dr. Imreh Domokos orvos úr, Bakóczi Károly és Z. Sebess József tanárok adományából három díj tüzetett ki; az elsőt (40 L.) nyerte Szabó Judith VIII. o. t. a *Minek nevezzelek?* és *Szeptember végén*, a másodikat Kelemen Károly VIII. o. t. a *Szeget szeggel* és harmadikat (10 L.) Incze László VII. o. t. a *Vándor legény* c. vers elszavalásával.

A kör működése a következő volt: Gönczi Lajos nyug. igazgató előadást tartott »A test és lélek neveléséről«. Eredeti elbeszélést adtak be: Csomor Jenő VII. o. t. »Az elégtétel« címűt és Kolumbán Lőrincz VII. o. t. »A székely« címűt. Szabadelőadást tartottak Pitó Mihály VIII. o. t. »Bánk szerepe Katona Bánk bánjában« cimen és Csomor Jenő VII. o. t. »Besse nyei György« cimen. Felolvasást tartottak: Péter Endre VIII. o. t. »Szép

llonka tárgya és jellemei» és Kelemen Károly VIII. o. t. »Madách lírája« címen. Eredeti dolgozatot adott be Biró Áron VII. o. t. »Utleírás Udvarhelytől Szovátaig« címen. Ének- és zeneszám volt 6; szavalat volt 17; szóbeli rögtönzött bírálat volt 40, írásbeli bírálat 6.

A kör vagyona készpénzben 1273·55 Leu.

b) *Gyorsírókör* alakuló gyűlését 1922 november 12-én tartotta Szabó András igazgatónak, mint vezető tanárnak elnöklete mellett. A körnek 21 rendes és 5 pártoló (kezdők) tagja volt. Tisztviselők voltak: elnök Kelemen Károly, titkár és jegyző Péter Endre, könyvtárnok Kovács János VIII. oszt. tanulók, pénztárnok Salamon Jenő VII. o. t. — Gyűlést az év folyamán a vezetőknek az ügygel való nemtörődömsége miatt a legmesszebb menő buzdítás mellett is a zárógyűlésen kívül mindössze csak háromszor tarthattunk, magasabb lendület nélkül és keserű csalódásokkal a múlt évi értesítőben kifejezett azon reményünket illetőleg, hogy a gyorsírásnak kötelezővé tétele — habár csak egy évig tartott — a Kör működésére a lehető legüdvösebb hatást fogja gyakorolni. Nehány szorgalmas tanuló mégis akadt, akik a többiek közül kiváltak s talán tőlük remélni lehet a régi virágzásnak felujtását. Felolvasással, látványos írással, olvasással vagy bírálással a Kör munkájában részt vettek: Péter Endre, Feuerstein Miksa, Salamon Jenő, Baczó Albert, Gottesmann László és Szabó Magda tanulók. Az év végén megtartott versenyek eredménye a *Pályázatok* címe alatt van feltüntetve.

A kör a begyűlt tagsági díjakból 130 L.-t fordított versenydíjakra.

c) *Evang. Keresztyén Diákszövetség*. Már a múlt iskolai évben megalakult és megkezdte működését, de a vallástanár betegsége miatt szünetelni volt kénytelen. A folyó iskolai évben az alapszabályokat az előljáróság megerősítette. Az alakuló gyűlésen a tisztikart következő tagokból választották meg: A vallástanár vezetése mellett alelnök: Péter Endre; jegyző: Ferencz Antal; pénztárnok: Sipos Béla; ellenőr: Baczó László VIII. o. könyvtárnok: Csomor Jenő VII. o. Választmányi tagok: Kovács János, Pálffy Károly VIII. o., Molnár Péter, Jákó János VII. o., Feleki Ferenc, Barok Károly VI. o., Nagy Lajos, Szabó István V. o. — A szövetségnek tagja volt az V—VIII.-ból minden ref. vallású tanuló. Az összejöveteleken ének, ima és bialiaolvasás volt és a bibliai szöveg alapján vallási kérdések megbeszélése. Az összejövetelek elég népesek voltak, csak a sok délutáni óra miatt kevés összejövetelt tarthattunk. Jutalmakra Biró Sándor vezetőtanár 200 L.-t adományozott.

A választmány következő pályatételeket tűzte ki: 1. Aki a bibliában a legjártasabb, kap 50 L. jutalmat. 2. Aki az egyházi énekben a legjobb, szintén 50 L.-t. 3. A legjobb imádság írója 50 L.-t. 4. A legjobb vallásos tárgyú értekezés írója 50 L.-t. Az első pályadíjat nyilvános versenyen öt pályázó közül Biró Sándor V. o. nyerte, dicséretet nyert Péter Endre VIII. oszt. A második pályadíjat szintén nyilvános versenyen két pályázó közül Péter Endre VIII. o. nyerte meg, dicséretet nyertek Barok Károly és

Gáspár Albert VI. o. Az imádságra kitűzött 50 L. pályadíjat 3 versenyző közül Csomor Jenő VII. o. nyerte el, dicséretet kapott Barok Károly VI. o. Értekezés kettő érkezett be. A pályadíjat az »Isten« jeligéjű dolgozat nyerte meg, amelynek címe: »Isten fogalma«. Szerzője Szabó István V. o. t.

A Főtiszteletű Püspök úr kezdeményezésére Kolozsvárt 1923 április 26—28-án 3 napos konferenciát rendeztek, abból az alkalmából, hogy a világszövetség egyik csoportjának elnöke, Dartigue genfi egyet. tanár és a diákszövetség titkára Bidgrain k. a. a szövetség ügyének támogatása végett Kolozsvárt fölkeresték. A konferencián iskolánkból részt vettek Biró Áron, Csomor Jenő és Kolumbán Géza VII. o. tanulók, akik szövetségünk összejövetelén részletesen beszámoltak szerzett tapasztalataikról. Sok egészséges eszmét hoztak, melyek alkalmasak lesznek, hogy az ifjúságot fölébresszék s életét új irányba tereljék.

d) *Testgyakorlókör.* A Testgyakorlókör 1921 nov. 7-én tartotta meg alakuló közgyűlését Sebess József vezető tanár elnöklete mellett. Tisztviselők lettek: Elnök: Csép Gergely VIII. o., titkár Jeszenszky Árpád VIII. o., pénztáros Németh Dezső VI. o., szertáros Lőrincz Albert VIII. o. Ellenőrök: Kovács János VIII. o. és Rájk Jenő VI. o. Football szakosztály vezető: Kelemen Károly VIII. o. Athlétikai szakosztály vezető: Baczó László VIII. oszt. tanulók. A választmány tagjai lettek: Péter Endre VIII. o., Molnár Péter VII. o., Gáspár Albert VI. o., Bölöni Andor V. o. Előtornászok: Kelemen Károly VIII. o., Lőrincz Albert VIII. o., Kiss András VII. o., Szabó Béla VII., Felméri Béla VII. o., Lőrinczi Gábor VII. o., Németh Dezső VI. o. és Császár László V. o. A kör csak mérsékelt működést fejtett ki s általában a tisztviselők működésén bizonyos bágyadtság volt észlelhető. A kör tagjai 1923 március 14-iki közgyűlésen kimondták a kör megújítását. A tisztviselők erre lemondtak és részben más tisztikar került a kör élére. Elnök: Csép Gergely VIII. o., titkár Jeszenszky Árpád VIII. o., pénztáros Sámson József VII. o., szertáros Molnár Péter VII. o. Ellenőrök: Szabó Béla VII. o., Barok Károly VI. o. Athlétikai munkásosztály vezető: Baczó László. Football kapitány: Kelemen Károly. A választmány tagjai: Bölöni Andor V. o., Jakab György VI. o. Incze László VII. o., Péter Endre VIII. o. Előtornászok: Császár László V., Szabó Béla VII. o., Molnár Péter VII. o., Jeszenszky Árpád VIII. o., Kelemen Károly VIII. o. A megújított testgyakorlókör nagy tervekkel állott elő, de ezekből kevesett valósított meg. Nem sikerült sem az őszi, sem a tavaszi athlétikai verseny, sem a szokásos dísztorna rendezése. Tartott a kör 3 közgyűlést, 2 választmányi gyűlést. A kör vagyoni állapota az 1922/3 év végén a következő: Takaréketét 2856.76 leu, készpénz 2271.20 leu, összesen: 5127.96 leu.

e) *Cserkészlet.* Sebess József tornatanár vezetése mellett működött, de munkásságáról részletes jelentés az Értesítő számára nem adatott be.

f) *Testgyakorlás.* Az 1922/23 tanévben szem előtt tartva a főhatóság által kiadott utasításokat, igyekeztünk a tantervnek mindenben megfelelően

beosztani az anyagot. A tanítást a négy alsó osztályban az I—II. és III—IV. osztály összevonásával végeztük. A leánytanulók ugyancsak külön 2—2 osztályban voltak összevonva, a 4 felső osztálybeliek egy csoportba. Játékdélutánok tartására idő nem állott rendelkezésre. A testgyakorlás tanításánál a tömegek foglalkoztatására fektettük a fősúlyt s éppen ezért előtérbe helyeztük a svéd-tornát. A rend és fegyelem elérésére a tanításnál a rend- és katonai rendgyakorlatokat alkalmaztuk, míg a nevelőjátékokat a játékdélutánok helyett a rendes tornaórákon végeztük. Alkalmas időben igénybe vettük a koll. kertben levő sportpályánkat is, ahol főként az atlétikai gyakorlatokat és a játékokat gyakoroltuk. Téli időben felkaroltuk a rodlizást és korcsolyázást rendes órákon is és szabad időnkben a korcsolyázást főként az iskolaudvarán levő korcsolyapályán, de mérsékelt díjazás mellett a »Hargita« sportegyesület sétatéri pályáján is. A német szertornát főként szombaton a d. u. 5—7-ig tartott testgyakorlóköri órákon gyakoroltuk. Résztvettünk [az 1922 október] 8-án Nagy-Enyeden megtartott ref. kollegiumok tornaversenyén, ahol tanulóink főként magatartásukkal tündek ki. Résztvettünk az előirt összes gyakorlatokban, amelyek közül a szabadgyakorlatban, mintacsapat szabadgyakorlatban, s svéd padon végzett mintacsapat gyakorlatban, síkfutásban, staféta futásban és a football játéokban értünk el relativ eredményeket. A versenyen résztvett tanulók a következők voltak: a VIII. osztályból: Baczó László, Barabás Jenő, Bartha Sándor, Csép Gergely, Deák Endre, Ferencz Antal, Fernengel Ottó, Jeszenszky Árpád, Joós Imre, Kelemen Károly, Keresztes Kálmán, Lőrincz Albert, Nagy Endre. A VII. osztályból: Felméri Béla, Incze László, Kiss András, Lőrinczi Gábor, Molnár Péter, Olosz György, Sámson József, Szabó Béla. A VI. osztályból: Barok Károly, Gáspár Albert, Gyárfás Lajos, Jakab György, Rájk Jenő, Szabó Ödön. Az V. osztályból: Császár Jenő és Molnár Albert.

g) *A tornavizsgálatot* 1923 jun. 17-én d. u. 3 órai kezdettel tartottuk meg a koll. kertben az összes fiu és leány tanulók részvételével. Sorrendje volt: 1. Felvonulás. 2. Általános szabadgyakorlatok. 3. Osztálytorna: I. o. zsámoly, II. o. pad, III. alacsony korlát, I—II o. leányok pad, IV. o. rohamdeszka, III—IV. o. leányok lebegő-fa, V. o. bakk, VI. o. alacsony korlát, V—VIII. o. leányok kötélugrás, VII. o. ló, VIII. o. magas nyújtó. 4. Síkfutás. 5. Magasugrás. 6. Diszkoszdobás. 7. Stafétafutás 8. Súlydobás. 9. Lányok füzérgyakorlata zenére. 10. Főverseny a nyújtón. 11. Fülelabdadobás távolba. 12. Távolugrás. 13. Mezei verseny. 14. Mintacsapat sz. gyakorlat zenére. 15. Főverseny a korláton. 16. Labdarugás távolba. 17. Rudugrás. 18. Kötélhuzás. 19. Fülelabda. 20. Football. 21. Oszlopba állás, eredmény kihirdetés. Az összetett osztályelőversenyben nyertes lett a VII. osztály 65 ponttal, 2-ik a VIII. osztály 62 ponttal, 3-ik a VI. o. 22 ponttal. Az egyéni versenyekben első lett 44 ponttal Szabó Béla VII. o., 2-ik 30 ponttal Kelemen Károly VIII. o., 3-ik 24 ponttal Csép Gergely VIII. o., 4-ik 14 ponttal Sziogyártó Albert IV. o. tanuló. Az önkéntes adományokból 500 L-t fordítottunk jutalmazásra.

Könyvtárak, szertárak, gyűjtemények.

a) **Tanári könyvtár.** A tanári könyvtár az idén 40 művel, 50 darabbal szaporodott. Ebből 15 mű ajándék, 25 vétel. Ajándékoztak a könyvtárnak Szabó Alajos dr. és Kósa János dr., Szabó András, Jakabffy Elemér, Szörnyű Béla, András Tivadar és Sipos Domokos szerzők, Péter Gábor patakfalvi ref. lelkész, Kadácsy Zoltán V. o. t., Nagy Béla II. o. t. és még többen. Fogadják az iskola hálás köszönetét.

Folyóiratok közül járt az intézetnek hivatalos lapunk, a Református Szemle, azonkívül a Magyar Kisebbség, a Pásztortűz, a Vasárnapi Ujság és a Magyar Nép.

A könyvtár teljes állománya az 1922—23. isk. év végén 11882 mű, 17180 darab, az évi szaporulat értéke 2524 L. A könyvtár megközelítő értéke a régi alapon 44,184 L. A könyvtár őre: *Bakóczy Károly*, r. tanár.

b) **Ifjúsági könyvtár** (V—VIII. o. számára). Felügyelő tanár Nagy Elemér. Könyvtáros Csomor Jenő VII. o. t. A könyvtár ebben az évben gyarapodott 10 művel 12 kötetben s a »Pásztortűz« egy évfolyamával. 170 lei értékben. Évi forgalom 502 mű 516 kötetben.

Osztálykönyvtár (V—VIII.). A könyvtár állománya: V. o. 87 darab, VI. o. 275 darab, VII. o. 304 darab, VIII. o. 302 darab, összesen 968 darab 1220 lei értékben; a könyvtár vagyona készpénzben: 1386 lei.

c) **Gyermekkönyvtár** (I—IV. o.). Felügyelő tanár Nagy Elemér. Könyvtáros Kovács János VIII. o. t. A könyvtár állománya: 1002 mű 1120 kötetben 3620 L. értékben. Új beszerzés nem volt. A rongyosabb könyveket beköttettük. — A könyvtár vagyona készpénzben 2568 lei.

d) **Gyorsírókör könyvtára.** Gyarapodás nem volt. Jelenlegi állomány értéke 225 L. A könyvtárt Kovács János 8. o. t. kezelte. Felügyelője az igazgató.

e) **Fizikai szertár.** Gyarapodott a szertár az 1922/23. tanévben 6 drb. kisebb eszközzel 90'60 leu értékben. Fizikai gyakorlatokhoz és az előadási kísérletekhez elfogyasztottunk 1492. 40 leu értékű anyagot, amelynek nagy részét a gyakorlatokra járók 30 L. eszköz- és anyaghasználati díjából szereztük be.

Ez idő szerint van a szertárban 2316 drb. eszköz 10335'07 leu értékben és anyag 1560 leu értékben. A szertár őre és a fizikai gyakorlatok vezetője: *Csefő Sándor*, r. tanár.

f) **Természettudományi szertár.** Gyarapodás nem volt, csak anyagokat szereztünk be a vegytani kísérletekhez. Az összes állattani, növényteni, ásványkőzettani gyűjtemény és vegytani felszerelés 4401 drb. 4185'32 L. értékben. A szertár őre: *Gönczi Lajos*, nyug. igazgató, óraadó tanár.

g) **Filológiai muzeum** állománya 211 drb. 200 L. értékben. Változás nem volt.

h) **Történelmi-földrajzi szertár.** Jelenlegi állomány 251 drb. 1623 lei értékben. Az idén gyarapodás nem történt. *Őre: Dr. Kósa János.*

i) **Kép-, érem- és régiségtár.** Gyarapodott 1 drb. jubiláris bronz emlékéremmel — ajándék útján — a nagyenyedi Bethlen kollegium fennállásának 300 éves forduló alkalmából, 100 L. értékben. *Őre: Szabó Árpád, r. tanár.*

k) **Zeneszertár.** Leltározás alatt. Változás nem volt. Állomány értéke 280 L. *Őre: Kiss Elek, h. zenetanár.*

l) **Tornaszertár.** A szertár gyarapodott az év folyamán 18 drbbal 844 L. értékben. A szertár állománya az 1922/23. iskolai év végén 560 drb. 3739 05 L. értékben. *Őre: Sebess József, tornatanár.*

m) **Rajzszerár.** Gyarapodás: ajándékozás útján 4 néprajzi tárgy és préselt levélminták. Állománya 274 darab 1500 lei értékben. *Őre: Haáz Ferenc, tanár.*

n) **Néprajzi gyűjtemény.** Az idén is nyitva állott vasárnap délelőttönként a nagy közönségnek. Persely adományból begyűlt 38 L., mit ez úton nyugtázunk. Értékes adományokkal fejlesztették a gyűjteményt Benkő Józsefné és Gyarmathy Árvácska urhölgyek és a tanulók közül különösen Simonfi Árpád, Péter Elek és Nagy Béla II. osztályosok. Iffiu Mihály, Bedő Ödön és Szász Tibor V. o. tanulók a rendezésben fejtettek ki értékes segítő munkát. A gyűjtemény 74 darabbal gyarapodott, összes állománya 1682 darab, körülbelül 6000 L. értékben. *Őre: Haáz Ferenc, tanár.*

o) **Szegény tanulók könyvtára.** Állománya 360 drb. könyv kb. 1500 L. értékben. A könyvek elhasznátsága és a tanterv változás miatt ezen állomány kiselejtezése és új segítő könyvtár beszerzése folyamatban van. Kezelője: *Haáz Ferenc, tanár.*

Megjegyzés. Az értékelésnél a régi állomány korona értéke egyszerűen átszámított leura 1 : 2 arányban; a mai érték természetesen mindenütt jóval nagyobb.

Internátus és konviktus.

1. *Internátus.* Az internátus a régi épület első és második emeletén van. 11 szobában ez évben összesen 96 tanuló nyert elhelyezést. Felügyeletet az internátusban lakó Haáz Ferenc elnök, Z. Sebess József és Kiss Elek felügyelők végezték. Az internátus kellően bútorozott és felszerelt: a tanulóknak csak ágyneműről és mosatásról kell gondoskodni. Internátusi díj volt évi 500 L., mely összegből 6000 L. (17%) arra érdemes tanulóknak elengedtetett. A fűtőanyag és világítás folytonos drágasága miatt az eddigi lakásdíjakat kénytelenek voltunk mind a négy fizetési fokon 200 Leu-val jövd évre emelni.

2. *Konviktus.* A konviktus házi kezelés alatt állott. A beszerzések és az egész ügykezelés intézője Csefő Sándor r. tanár, konviktusi elnök volt,

akinek Kiss Elek zenetanár, konviktusi gazda, mint a napi jelentések készítője és Z. Sebess József tornatanár, ki Kiss Elek zenetanárral együtt az étkezések alatti felügyeletet teljesítette, voltak segítőtársai. A főzést, kenyérsültést és az anyagok elraktározását özv. Adorján Jánosné próbaévre megválasztott gazdasszony végezte teljes megalégedésre.

A napi étkezések reggel $1\frac{1}{2}$ órakor, déli 1 óra 10 perckor és este 7 órakor történtek. Minden tanulónak állandó helye volt. 7 tanuló egy étkezési csoportot alkotott egy nagyobb diák főnöksége mellett. Minden csoport külön tálban kapta az ételt; a tálból előírt sorrend szerint szedtek. A tálak és evőeszközök ki- és behozatalát az I—IV. osztályok tanulói napos rendszer szerint végezték. Étkezések elején és végén ima volt, amit a csoportfőnökök felváltva mondtak. Reggelire minden tanuló $2\frac{1}{2}$ dl. tejet és 14 dkg. kenyeret kapott, vagy amikor tej nem volt beszerezhető, teát és nagyon ritkán köménymag levest. Az ebéd változatos volt és mindig két tál ételből állott. Kedden, csütörtökön és vasárnap húselevest kaptak, második tál ételnek sóbafőttet krumpli vagy kása körzettel és mártással. Más napokon krumpli-, paszuly-, kömény-, paradicsom-, zöldség- stb. leves és sült körzettel képezték az ebédet. A vacsora főzelékfélékből, főtt tésztaból kávé és túróból vagy sültből állott.

Néhány tanulónak külön kérésre uzsonnát is adtunk havi 45 L., majd később 60 L. külön díjfizetésért. Az uzsonna egy jókora darab kenyérből s mellé változatosan egy adag tej, zsir, túró, szilvaiz vagy gyümölcsből állott.

Az ételek minősége és mennyisége kifogástalan volt, amiről nemcsak a konviktus látogatói tettek minden alkalommal bizonyosságot, hanem maguk a tanulók is, akik az elnök ilyen irányú érdeklődésére mindig teljes megalégedésüknek adtak kifejezést. Külön említés érdemli a kenyér nagyon jó minőségét, amit a tanulók által beszolgáltatott búza lisztjéből házilag állított elő a konviktus.

A konviktus egész évi díja 1800 L. pénzfizetés, 150 kg. búza és 5 kg. zsir volt. Ezt az összeget év végén az év folyamán történt igen nagy áremelkedések miatt miatti fejenként 100 leuval fel kellett emelni. A legnagyobb vigyázat és takarékoság sem volt elegendő ahhoz, hogy e díjemelést elkerüljük, mivel a hús ára a szeptemberi 8 L.-s egységárról 22 L.-ra szökött. Igen nagy emelkedés történt a fűszer, tej, tojás, és más piaci árucikkeknel is. A deficitet még ezzel a díjemeléssel sem lehetett egészen elüntetni.

Azonban az iskola vezetősége a nagy áremelkedések okozta anyagi nehézségek mellett is minden tőle telhetőt megtett, hogy kedvezmények nyújtásával a szegény, jó igyekezetű tanulók tanulását lehetővé tegye. A 96 bennétkező tanuló közül 25 tanuló részcsitett $\frac{1}{4}$ és 9-et $\frac{1}{2}$ díjkezdményben. A kedvezmény csak az 1800 L. pénzfizetésre terjedt ki, s ilyen címen a 34 tanuló díjából elengedtünk összesen 19,350 L.-t, mely összeg az összesek pénzbeli díjának közel $12\frac{0}{10}$ -át tette ki.

Módját igyekszik találni az iskola vezetősége annak, hogy ezt a ked-

vezmény-nyújtást a jövőben még nagyobb % szerint tehesse és reméljük, hogy ebben a törekvésünkben a társadalom is segítségünkre lesz.

A konviktus működését egész évben nem zavarta egyéb, mint az, hogy a szülők nagy része a díjakat elkésvé, sok unszólásra fizette be, minek folytán a konviktus sem tudta a beszerzéseket kellő időben és pontossággal teljesíteni. Jövőre nézve kérjük a szülőket, szíveskedjenek a konviktusi díjakat mindig előre és pontosan fizetni, mivel tartalékalapunk nincs s a nem idejekorán való befizetések az intézménynek nagyon sok kárt okoznak.

A tagok létszáma év folyamán a következőképp változott:

Teljes díjat fizető tanuló év elején	62,	év végén	60
$\frac{3}{4}$ " " " " "	25	" "	24
$\frac{1}{2}$ " " " " "	9	" "	9
Konv.-ban étkező tanártag é. e.	4	" "	2
Gazdasszony és személyz. é. e.	5	" "	4
Szolgaszemélyzet é. e.	3	" "	2

Osszesen év elején 108, év végén 101

A konviktus a társadalom áldozatkészségét is élvezte. Haáz Ferenc és Csefő Sándor tanárok az őszi és téli hónapok alatt bejártak néhány megyebeli községet és ott a jobb módú gazdák házában való személyes megjelenéssel a konviktus részére gabonát, első sorban búzát gyűjtöttek. A gyűjtés elég szép eredménnyel járt, mert alig volt ház, ahol néhány kupa, nem egy helyen véka gabonát szívesen ne adtak volna. A gyűjtés azonban arra a tapasztalatra vezetett, hogy csak személyes uton vezet a kellő eredményre, mert ahol annak könnyebb és gyorsabb lebonyolítása végett egyes buzgó iskolabarátokat kértünk fel, ezeknek nagy része az élet ezerféle gondja miatt megfeledkezett a felajánlott szívesességről, bár akadtak tiszteletreméltó kivételek is. És itt külön fel kell említenünk Hodgya községét, ahol Kis Ferenc lelkész, Bedő Gyula birtokos és Pálfi Áron községi bíró buzgolkodása folytán a község nagyságához mérten szép summa gabonát kapott konviktusunk. A gyűjtésben segítők fel vannak sorolva az igazgatói jelentésben; itt az eredményt soroljuk fel, mely szerint Száldobos községben 118 kg. buza, Bardocz községben 340 kg. buza, Vargyason 200 kg. buza és 15 L., Olaszteleken 425 kg. buza és 140 L., Erdőfűlén 152 kg. buza, Hodgya községben 222 kg. buza és 29 kg. kukorica, Székelydályán 400 kg. buza, Mátisfalván 69 kg. buza, 9 kg. paszuly és 155 kg. kukorica, Kányádon 143 kg. buza, Székelymuzsnán 243 kg. buza, 145 kg. paszuly és 18 kg. kukorica gyűlt össze. Az eredmény összege: 2312 mázsa buza, 625 kg. kukorica, 235 kg. paszuly és 153 L. A gyűjtést megindítottuk még Petek, Bögöz, Agyagfalva és Kisbaczon községekben is, de ezekből még nem szállított be semmi adomány. — Midőn kollegiumunk az összes adakozóknak és gyűjtőknek a nyújtott adományokért a leghálásabb köszönetét fejezi ki, egyuttal kéri ezt a jóakaratot a jövőben is megmutatni azok részéről is, akik az elmúlt évben ilyen segélyben iskolánkat nem részesíthették.

Tanulók névsora és általános osztályzata.

Rövidítések: r. kath. = római katolikus; ág. ev. = ágostai hitv. evangélikus; unit. = unitárius; g. kel. = görög keleti; g. kath. = görög katolikus; izr. = izraelita; ism. = ismétlő; mt. = magántanuló. Számok jelentése: 1 = általános jeles (1— csak egy tárgyból jó, a többiből jeles); 2 = ált. jó (2— csak egy tárgyból elégséges, a többiből jó vagy jeles); 3 = ált. elégséges, 4 = ált. elégtelen. Magaviseletnél csak a szabályszerű (2) és a kevésbé szabályszerű (3) fokozat van jelölve mv. 2. vagy mv. 3 rövidítéssel, R. = reálszakos.

I. osztály.

Osztályfőnök: **Biró Etelka.**

a) Rendes tanulók:

Aasztalos Ödön	1—	15 Lukácsffy Ödön	3
Bedő Miklós	2—	Mester Károly izr.	3
Csia Kálmán	3	Molnár Ernő	1—
Fink Miksa izr.	3	Mózes Károly izr.	2—
5 Fülel József	3	Nagy Miklós	2
Fülöp Zoltán	2	20 Pál Ferencz	2—
Guttman Dezső izr.	1—	Rájk Béla	2
Hádnagy Sándor	2—	Rosenberg Jenő izr.	3
Haáz Sándor	2	Serfőző Pál	2—
10 Hints Miklós	3	Szabó Márton Béla	2
Klein Vilmos izr.	4 rajz	25 Tarcsafalvi Lázár unit.	3
Komán József	3	Tompa István	2—
Lebovits Lajos izr.	3	Vajda Ferencz	1—
Lőrincz András	1—	Zajzon Ferencz	3

b) Magántanulók:

Angyal Mihály	2	Katona Klára*	2—
Marabás Margit unit*	2	Kóréh Róza*	1
Bándy Sarolta*	3	15 Lausch Kornélia r. kath.	3
Báthory Margit	2—	Lőrincz Irma*	3
5 Berger Magdolna*	3	Libiczei Ilona ág. ev.*	2
Dobrovolny Anna		Mészáros János	2—
Adél r. kath.	1—	Nagy Lidia	3
Dobrovolny Klementina		20 Nagy Teréz izr.*	3
Adél r. kath.	1—	Nográdi Á. József r. kath.	2
Fábián Ilona r. kath.	3	Rappensberger Ilona r. k.	3
Fekete János	2—	Sándor Irma r. kath.	2—
10 Fennk Edith r. kath.	2	Sárközi Lajos	2
Finta Éva Magdolna	1—	25 Ürmösi Magdolna unit.*	2—
Kassay Miklós	4 román ny.		

Összesen: (a+b) = 53.

A *al jelettek június 14-ig r. tanulók voltak.

Kilépett: Szabó Dénes.

Kimaradt: Talaba Lenke.

Vizsgálatra nem állott: Gumán Györgyike, Huber Péter és Nagy Mózes mt.

II. osztály.

Osztályfőnök : **Haáz Ferencz Rezső.**a) *Rendes tanulók :*

Acs György izr.	3	20 Kinda Károly	2—
Apfelbaum Emil izr.	2	Kolumbán Ellák	1
Apolczán Miklós	3	Kovács Károly	3 mv. 2.
Asztalos Sándor	3	Makai Dénes	2
5 Balássy István	3	Márton Árpád	3
Barthalis József	1	25 Miklós János Pál	3
Bardocz Gábor	3	Nagy Béla	2
Bedó András	3	Nagy Sándor	4 román ny.
Csiki József unit.	2	Orbán Kálmán	2
10 Csiszár Miklós	3	Péter Elek	2
Ferenczy Lajos	4 román ny.	30 Simonfi Árpád	3
Fernengel Ottó ág. ev.	3	Szabó Albert	3
Hegyí János	2	Szigethi Béla	2—
Hermann Lajos izr.	2	Stojka Ferencz r. kath.	3
15 Hinléder F. Ervín r. kat.	1	Tompa Miklós	2
Hirschhorn Albert izr.	3	35 Török Incze r. kath.	4 számtan.
Incze Kálmán	4 román ny.	Váro György	1
Képiró Lajos	3	Veress Dénes	3
Kelemen Albert	4 román ny.		

b) *Magántanulók : (a leányok június 14 ig r. tanulók voltak)*

Baczó Ilona	2	Kökösi Margit	4 román ny.
Bodrogi Elza	3	Libiczei Adél ág. ev.	3
Csathó Irén.	1	Márk Magda	2
Csarnó Ilona	4 román ny.	Rájk Berta	3
5 Fazakas Gabriella unit.	3	15 Szabó Anna	2—
Felméri Emma	4 román ny.	Szabó Katalin	1
Haáz Anna	2	Szakács János (I—II. o.)	3
Imreh Mária	2	Vida Sarolta	2—
Kiss Piroska Róza	2	Összesen : (a+b) = 55.	
10 Kovács Vilma	4 román, számtan		

Kimaradt : Fülöp Ferencz, Kovács József, Kovács Péter, Verestói Endre. *Kilépett :* Ferenczy Albert.

Vizsgálatra nem állott : Egrí Mária és Hubert Alfréd (I—II. o.) mt.

III. osztály.

Osztályfőnök : **Vajda Irén.**a) *Rendes tanulók :*

Baczó Gábor	1	Dénes Lajos	3
Bartha Mátyás	2—	Gáspár István	2—
Böloni Béla unit.	1	Kelemen Lajos	3
Buzogány Jenő	3	Márk Jenő	2—
5 Csiki Albert	2—	10 Molnár Vilmos	2

Szakács Iván	3	Vajda János Dezső	2—
Törpényi Lajos	2	Verestói Lajos	3

b) *Magántanulók: (junius 14-ig mindnyájan r. tanulók voltak)*

Bartók Irén	3	10 Mandel Róza izr.	1—
Dósa Irma unit.	1—	Márk Sarolta	2
Fazakas Piroska unit.	2	Miklós Mária	4 román ny. földrajz
Felméri Julia	4 román ny. földrajz	Molnár Teréz	2
5 Fogarasi Vilma	3	Nagy Irma unit.	2
Fülöp Erzsébet	3	15 Nagy Róza	3
Jakab Ilona	3	Pál Róza	3
Katona Julia	4 román ny. földrajz	Váró Mária	1—
Kökösi Erzsébet	3	Összesen: (a+b) = 31.	

Kimaradt: Albert Vilmos, Nagy S. János.

Külépett: Szász István, Vizsgálatra nem állott: Egri Róza mt.

IV. osztály.

Osztályfőnök: **Finta Gergely.**

a) *Rendes tanulók:*

Bakk Péter	1	Kristóf József	3
Benedek Béla unit.	3	15 Lőrinczi Ferencz	3
Boros Domokos	3	Lőrincz László r. kath.	3
Császár Jenő	3	Mátyás Béla ág. ev.	2
5 Csiki Andor unit.	2	Nagy Endre	3
Dénes Dániel	2	Nagy Ferencz	3 mv. 2.
Fernengel Vilmos ág. ev.	3	20 Nagy István	3
Hermann Dezső izr.	1	Pálfi Albert izr.	3 mv. 2.
Incze Zsigmond	3	Péter Árpád	3
10 Jakab Béla	3	Rájk László	1
Kassay Gyula	3	Sándor Lajos	2
Kánya Tibor	3	25 Sziogyártó Albert	2
Kovács P. Szilárd r. kath.	2	Vass Pál unit.	2—

b) *Magántanulók: (a leányok junius 14-ig r. tanulók voltak.)*

Apfelbaum Erna izr.	3	Kovács Aranka	2
Asztalos Ilona unit.	2—	10 Putnoky Ilona	2
Baczó Juliánna	3	Sárközi Lenke	3
Biró Emma	3	Szabó Magda	1
5 Császár Anna	2—	Szentgyörgyi Á. (III-IV o.)	3
Heitz Elza ág. ev.	2	Tompa Margit	2
Keresztes Berta	3	15 Váró Jolán	1
Klein Iboylka izr.	2	Összesen: (a+b) = 41.	

Kimaradt: Bedő Margit és Szotyori Margit.

V. osztály.

Osztályfőnök: **Bakóczy Károly.**a) *Rendes tanulók:*

Bak Lajos	3	Kadácsi Zoltán R.	2
Barra Árpád	3	Kassay F. Andor R.	3
Barthos László R.	4 német ny.	15 Kiss László R.	4 német ny.
Bedő Béla	3	Kónya Tibor	3
5 Bedő Ödön R.	3	Lőrincz Béla	3
Bíró Sándor	1 —	Molnár Albert	3
Bölöni Andor unit. R.	4 német ny. mv. 2.	Nagy Lajos	2
Császár László R.	3	20 Sára István ág. ev.	3
Gottesman László izr.	1	Schwarz Mihály ág. ev.	4 német ny.
10 Hinléder F. Iván r. kath.	2 mv. 2.	Szabó István	1—
iffiu Mihály ág. ev. R.	3	Szász Tibor	1
Izsák Tibor János izr.	3	Zayzon Zoltán	3

a) *Magántanulók.*

Kiss Magda *	3	Varró Vilma	4 román ny.
Ritter Julia izr.* R.	3	Összesen: (a+b) = 27.	

A *-al jelzettek június 14-ig r. tanulók voltak.

Kilépett: Barthalis Jenő.

VI. osztály.

Osztályfőnök: **Nagy Elemér.**a) *Rendes tanulók:*

Áron Rezső izr.	2—	Hetszer Zoltán ág. ev.	3
Baczó Albert	2	Jakab György ág. ev.	2— mv. 2.
Barok Károly	3	Kovács Dénes	4 német ny.
Bíró János	4 latin ny.	Mózes Mihály izr. R.	1
5 Fejér Jenő ág. ev.	4 latin ny. mv. 2.	15 Németh Dezső unit. R.	1—
Feleki Ferencz	2	Rájk Jenő R.	1
Gáspár Albert	2	Szabó Ödön R.	4 német ny. mv. 2.
Gáspár Samu	3	Szabó Sándor unit.	3
Gyarmathy András R.	4 fizika	Szentgyörgyi Pál	2—
10 Gyárfás Lajos R.	3	20 Zárug Endre r. kath.	3

b) *Magántanulók:*

Baczó Anna *	2	Kónya Ilona *	2
Baczó Szeréna R.	2—	Nagy Emma unit. *	2
Fábián Jolán r. kath.	3	Nagy Ilona unit.	3
Herzlínger Andor izr.	3	10 Sándor Margit	3
5 Imreh Ibolyka *	2	Ürmösi Irma unit.*	2
Imreh Kornélia	2	Összesen: (a+b) = 31.	

A *-al jelzettek június 14-ig r. tanulók voltak.

VII. osztály.

Osztályfőnök: **Dr. Kósa János.**a) *Rendes tanulók:*

Biró Áron	3	Kolumbán Lőrincz ism.	3 mv. 2.
Csomor Jenő	2	15 Lőrinczy Gábor unit.	3
Felméri Béla	4 német ny.	Mester Mihály ism.	4 latin ny. mv. 2.
Feuerstein Miksa izr.	3	Molnár Béla	3 mv. 2.
5 Guttman Zsigmond izr.	2 —	Molnár Péter	3
Hegyí Péter	3	Németh Lajos	3 mv. 2.
Hetser Kálmán ág. ev.	4 latin nyelv	20 Olosz György	3
Incze László	4 mennyiségt.	Péter Jenő ism.	3 mv. 2.
Jákó János	4 latin ny. mv. 3.	Salamon Jenő izr.	3
10 Kassay Géza	3	Sámson József izr.	4 latin ny.
Kiss András	3	Szabó Béla	3
Kolumbán Bendeguz	3	25 Szócs Lajos	3
Kolumbán Géza	3		

b) *Magántanulók:*

Benedek Janka Boriska	3	Hegyí Mariska *	2
Böloni Vilma unit.*	2		
Gábor Ilona ág. ev.	2—	Összesen: (a+b) = 29.	

A *-al jelzettek június 14-ig r. tanulók voltak.

VIII. osztály.

Osztályfőnök: **Csefő Sándor.**a) *Rendes tanulók:*

Anderlik Dénes r. kath.	3	15 Joás Imre Gyula	3
Baczó László	3	Kelemen Károly	3
Barabás Jenő	3	Keresztes Kálmán	3
Bartha Sándor	3	Kovács János	1—
5 Csép Gergely	3	Lőrincz Albert	3
Deák Endre	3	20 Molnár Aladár	3
Elekes Andor izr.	2	Nagy Endre	3
Farkas Gábor izr.	3	Pálfi Károly	3
Ferencz Antal	3	Péter Endre	2
10 Fernengel Ottó ág. ev.	3	Pitó Mihály	3
Gazda T. István	3	25 Rednik Endre	3
Hargita László r. kath.	3	Sípos Béla	1—
Hinléder F. Zoltán r. kath	2	Szabó Dénes unit.	3
Jeszenszky Árpád ág. ev.	3	Szócs Károly	3

b) *Magántanulók:*

Derzsy Sarolta*	2	Szabó Judith *	1
Kovács Erzsébet*	2	Sípos Géza	2
Kovács Irma *	1	Összesen: (a+b) = 33.	

A *-al jelzettek június 14-ig r. tanulók voltak.

Érettségi vizsgálatok.

A főhatóság rendelkezése alapján az összes erdélyi ref. kollegiumok érdekelt tanulói részére *pótló-, javító- és kiegészítő érettségi vizsgálatokat* tartottunk 1922 szeptember és december hónapokban. Az elnök mindkét alkalommal dr. Gyárfás Pál kollegiumi főgondnok volt, kormány-képviselő Traian German balázsfalvi leány-középiskolai igazgató. A v. bizottság tagjai voltak: Szabó András igazgató, a latin és görög ny. és irod., dr. Kósa János a román ny. és irod., Nagy Elemér a magyar ny. és irod., Szabó Árpád a történelem-, Csefő Sándor a mennyiségtan és fizika tanára.

I. Szeptemberben *teljes pótló* érettségi vizsgálatra állottak 13-an, csak szóbelire 2-en, javító vizsgálatra 35-ön, kiegészítő vizsgálatra a latinból 1, a görögből 1. Kiegészítő javítóvizsgálatra a görögből első ízben 2, másodízben 1. A pótló és latin kiegészítő érettségi vizsgálat írásbeli részét szeptember 13—16 napjain tartottuk meg, a szóbelit és a javító és kiegészítő vizsgálatokat szeptember 25—27-én.

Írásbeli feladatok voltak:

1. *A román nyelv és irodalomból*, szabadválasztásra: a) Magyarra fordítandó »Bălăior și Tămâița« c. népmese 32 sora (A fost odată... cu flori), b) »József és testvérei« címen a szaktanártól összeállított 23 írott sornyi szöveg román fordítása. — A jelöltek mind az a) alatti tételt választották. Jó eredménnyel dolgozott 5, *elégéses* eredménnyel 7, *elégtelessel* 1.

2. *A magyar nyelv és irodalomból*: »Jósika Miklós és Kemény Zsigmond« (Párhuzam). Jó eredménnyel dolgozott 4, *elégésessel* 9.

3. *A latin nyelv és irodalomból*: Magyarra fordítandó Sallustius Catilina c. művének 34-ik fejezetéből a 6–14 pont. (Ea tempestatetalia sperabat). Jó eredménnyel dolgozott 3, *elégéses* eredménnyel 8, (egy kiegészítő), *elégtelessel* eredménnyel 3.

4. *A mennyiségtanból*: a) Algebrai feladat: Kiszámítandó

$$\left(x + \frac{2}{3}\right)^8 - \left(x - \frac{2}{3}\right)^8$$

kifejezésnek az értéke. b) Geometriai feladat: Egy aranyműves aranyból olyan három oldalú gúlát önt, melynek magassága 4 cm., alapéle 1.5 cm., alapmagassága 0.4 cm. Mekkora értéket képvisel a gúla, ha az arany sűrűsége 19.325 és ha 1 kg. aranyak az értéke 85.000 L.? — *Jeles* eredménnyel dolgozott 2, *jó* eredménnyel 6, *elégésessel* 5.

Szóbeli vizsgálatra bocsátott mind a 13 jelölt, továbbá más 2 jelölt, akik közül egyik a szászvárosi, a másik a kolozsvári ref. kollegiumban tett júniusban írásbeli vizsgálatot. A 15 jelölt közül *jól* érett 2: Grünhut Géza (Szászváros, csak szóbeli) és Hullmann Ferenc (Máramarossziget); *érett* 11:

Farkas Árpád (Szászváros), Farkas Árpád (Kolozsvár, csak szóbeli), Herceg Fáni (Marosvásárhely), Kozár Aladár (Zilah), Körtvélyfáy János (Sepsiszentgyörgy), Krausz Ottó (Sepsiszentgyörgy), Nagy Károly (Sepsiszentgyörgy), Patay István (Zilah), Placsintár Gergely (Zilah), Sikó Dezső (Sepsiszentgyörgy), Zoltán Gyula (mt. Kolozsvár).

Egy tárgyból a decemberi javítóvizsgálatra utasítottak 2: Frenkel Ignác (Székelyudvarhely, a mennyiségtanból) és Kovács Pál (Székelyudvarhely, a fizikából).

A *javítóvizsgálatokon* érettnak nyilvánítottak 29-en: Czirmay Zoltán (Sepsiszentgyörgy, történelem), Csomor György (Sepsiszentgyörgy, mennyiségtan), Debreczi Elek (Sepsiszentgyörgy, magyar ny.), Dörner Roland (Szászváros, latin ny.), Führer Albert (Kolozsvár, mennyiségtan), Goldmann Tibor (Marosvásárhely, román ny.), Göllner Frigyes (Sepsiszentgyörgy, mennyiségtan), Gönczi Sándor (Zilah, latin ny.), Herzlinger Jenő (Székelyudvarhely, latin ny.), Hlavács Béla (Deés, magyar ny.), Komáromi István (Szászváros, magyar ny.), Kónya Ernő (Nagyenyed, román ny.), Landau Andor (Marosvásárhely, történelem), Lantos Béla (Szászváros, történelem), Májér Mihály (Szászváros, latin ny.), Menyhárd István (Szászváros, mennyiségtan), Papp László (Nagyenyed, magyar ny.), Paál Sámuel (Kolozsvár, természettan), Schlesinger Fülöp (Szászváros, természettan), Seder László (Nagyenyed, román ny.), Strauss Gyula Ödön (Szászváros, történelem), Szabó János Kornél (Szászváros, mennyiségtan), Szentgyörgyi Mihály (Székelyudvarhely, latin ny.), Szilágyi Géza (Szászváros, történelem), Szilágyi Zoltán (Deés, magyar ny.), Takács Emil (Kolozsvár, magyar ny.), Török Andor (Szászváros, mennyiségtan), Uzoni Gábor (Zilah, magyar ny.), Eissig Manó (Marosvásárhely, természettan).

A decemberi javítóvizsgálatra visszavetett 6: Bényi Árpád (Szászváros, mennyiségtan), Bonyhay István (Kolozsvár, természettan), Borbély Elemér (Zilah, latin ny.), Incze Manó (Székelyudvarhely, latin ny.), Horváthy Sándor (Zilah, latin ny.), Kristóf Ferencz (Marosvásárhely, történelem).

A *kiegészítő vizsgálaton* érettnak nyilvánítottak a *latinból* 1: Benedek Árpád (reáliskolát végzett), a *görög nyelvből* 4: Babos Sándor, Graf József, Orbai Ferencz ref. theologusok (Kolozsvár) és Patay István (Székelyudvarhely).

II. Decemberben pótló érettségi vizsgálatra állottak 4-en, első javítóvizsgálatra 3-an, második javítóvizsgálatra 6-on, kiegészítő vizsgálatra a latinból 1, kiegészítő javító vizsgálatra a latinból 1, kiegészítő vizsgálatra a görög nyelvből 8-an.

A pótló érettségi vizsgálat szóbeli részét december 13—16-án tartottuk meg, a szóbelit s a javító és kiegészítő vizsgálatokat december 18—19-én. Írásbeli feladatok voltak:

1. A román nyelv- és irodalomból szabadválasztásra: a) Magyarra fordítandó N. Bălcescu: Istoria Românilor sub Mihai Voda Viteazul: Călu-găreni 1—30 sor. (Sta să apună — cu primejdia vieții sale), b) A számár,

Az oroszlan c. mesék fordítása románra, 23 irott sor. Jelöltek mind a négyen a b) alatti feladatot dolgozták ki jó eredménnyel.

2. *A magyar nyelv és irod.-ból:* »A ballada fejlődése és kiválóbb művelői«. Jól dolgozott 1, *elégséges* eredménnyel 2, *elégtelennel* 1.

3. *A latin nyelv és irod.-ból:* a) a pótló érettségi vizsgálaton: Magyarra fordítandó Cicero Laelius (De amicitia) c. művének 56—59 §. (Constituendi autem... cogitationemque meliorem). *Elégséges* eredménnyel dolgozott 2, *elégtelennel* 2. — b) a kiegészítő érettségi vizsgálaton: Magyarra fordítandó Cicero: In Verrem IV. (De signis) 122—123 §. (Aedis Mizervae... cognitio formarum.) A jelölt *elégséges* eredménnyel dolgozott és szóbeli vizsgálatra bocsáttatott.

4. *A mennyiségtanból:* a) Algebrai feladat: Egy jótévő 25 szegény tanuló számára bizonyos összeget adott olyképpen való felosztásra, hogy legtöbbet a legjobb kapjon, az utána jövő valamivel kevesebbet, a következő éppen annyival kevesebbet és így tovább. A harmadik és tizennegyedik együtt 132 L.-t kapott; a hetedik és utolsó együtt 96 L.-t. Mennyit kaptak külön-külön és együttvéve? b) Geometriai feladat: AB torony magassága 72 m. B csúcspontból CD torony $30^{\circ}15'$ -nyi szög alatt látszik s azon szög, amelyet B-től C-hez huzott egyenes AB-vel képez $59^{\circ}35'40''$. Milyen magas CD torony és milyen messze van a két torony egymástól? *Jó* eredménnyel dolgozott 3, *elégségessel* 1. — Szóbeli vizsgálatra bocsáttattak s ezen *érettnek* nyilvánítottak mind a négyen és pedig: Barcza Sándor (Deés), Kapusán Tivadar (Kolozsvár), Szabó Domokos (Deés), Szabó Ernő (Deés).

A javító vizsgálatokon *érettnek* nyilvánítottak 9-en: Bényi Árpád (Szászváros, mennyiségtan), Bonyhai István (Kolozsvár, természettan), Borbély Elemér (Zilah, latin ny.), Frenkel Ignác (Székelyudvarhely, mennyiségtan), Horváthy Sándor (Zilah, latin ny.), Incze Manó (Székelyudvarhely, latin ny.), Kristóf Ferenc (Marosvásárhely, történelem), Stein István (Marosvásárhely, magyar ny.), Kovács Pál (Székelyudvarhely, természettan).

A kiegészítő vizsgálaton *érettnek* nyilvánítottak a latin nyelvből 1: Reissenberger Arnulf (reáliskolát végzett), a javító képesítő vizsgálaton 1: László György (Szászváros), a kiegészítő vizsgálaton a görög nyelvből 5: Ady Elemér, Fejes Dezső, Kaden József Vilmos, Tóth János, Udvari András ref. theologusok (Kolozsvár) és Kovács Pál (Székelyudvarhely), javító vizsgálatra útasítottak 3: Keresztes Sándor, Költő István és Szegedy György ref. theologusok (Kolozsvár).

III. A rendes évvégi érettségi vizsgálatot a főhatóságnak a 65190/1923. sz. miniszteri intézkedés alapján kiadott 3671/1923. sz. rendelete értelmében június 15—18 (írásbeli) és július 5—7, 9—10 (szóbeli) napjaiban tartottuk meg. A vizsgálat elnöke *Dr. Gyárfás Pál*, kollegiumi főgondnok volt, h. elnöke *Nagy Kálmán*, koll. gondnok; kormányképviselő *Juliu Maior*, balázsfalvi liceumi professor. A v. bizottság tagjai: Szabó András igazgató, Szabó

Árpád a latin nyelv és irod., Dr. Kósa János a román nyelv és irod. és a történelemi, Finta Gergely a magyar nyelv és irod., Csefő Sándor a mennyiség- és fizika tanára. Érettségi vizsgálatra állott összesen 33 tanuló. Ezek közül a VIII. osztályt r. tanulói minőségben végezte 28 tanuló, mint magántanuló 5; ezek közül 4 leánytanuló rendes tanulókból minősített át magántanulónak a tanév végén s mint ilyen tett vizsgálatot az 53877/1923. számú miniszteri, illetve a 4585/1923. sz. főhatósági intézkedések alapján. Az írásbeli feladatok voltak:

1. *A román nyelvből és irodalomból*: a) Magyarra fordítandó: Gr. To cilescu: Mihaiu Voda Viteazul-ból 30 sor (Mihai fiul... se face nevăzut). b) Román nyelvre fordítandó a *Tilu Maiorescu* címen a szaktanártól szerkesztett s mintegy 20 sort tevő magyar szöveg. Jelöltek a két feladat közül szabadon választhattak. Az első feladatot 28 tanuló dolgozta ki, a másodikat 3 s mindkettőt 3: *Jeles* eredménnyel dolgozott 3, *jó* eredménnyel 11, *elégéses* eredménnyel 13, *elégtelen* eredménnyel 6 jelölt.

2. *A magyar irodalomból*: »Legkiválóbb erdélyi származású magyar íróink és azoknak jelentősége irodalmunkban.« *Jeles* eredménnyel dolgozott 9, *jó* eredménnyel 11, *elégéses* eredménnyel 13 jelölt.

3. *A latin nyelvből*: »Magyarra fordítandó M. Tullius Cicero: In Verrem IV. 27-ik fejezete (30 sor).« *Jelesen* dolgozott 13, *jó* eredménnyel 11, *elégésesszel* 9.

4. *A mennyiségtanból*: a) Algebrai feladat: Valaki 38 éves korában biztosítatja magát 60,000 leura és évenként 1800 leut fizet. Ez az ember 65 éves korában meghal. Mennyit nyert vagy veszített a társaság, ha $3\frac{1}{2}\%$ kamatot számít? b) Geometriai feladat: Mi az üres, szabályos hatszögletű vasoszlopnak a súlya, ha a szabályos hatszög oldala 0.14 m., a kiemelt henger átmérője 0.18 m., az oszlop magassága 2.25 m. és a vas fajsúlya 7.207? *Jelesen* dolgozott 13, *jó* eredménnyel 5, *elégéses* eredménnyel 15.

Szóbeli vizsgálatra bocsáttatott mind a 33 jelölt.

Jelesen érett 4: Szabó Judith, Péter Endre, Sipos Béla, Sipos Géza; *jól* érett 11: Kovács Irma, Kovács János, Derzsy Sarolta, Lőrincz Albert, Hínléder Fels Zoltán, Szöcs Károly, Kovács Erzsébet, Kelemen Károly, Molnár Aladár, Élekes Andor, Ferencz Antal; *érett* 9: Pító Mihály, Pálfi Károly, Barabás Jenő, Jeszenszky Árpád, Keresztes Kálmán, Nagy Endre, Anderlik Dénes, Gazda István Tivadar, Farkas Gábor; egy tárgyból 2 hónap mulva tartandó javító vizsgálatra útasított 6: Deák Endre (román nyelvből), Ferenngel Ottó (román ny.); Hargita László (mennyiségtan), Joós Imre Gyula (latin ny.), Rednik Endre (latin ny.), Szabó Dénes (román ny.); egy év mulva a teljes vizsgálat ismétlésére 3: Baczó László, Bartha Sándor, Csép Gergely. — Választott pályák: papi 1, tanári 1, orvosi 3, mérnöki 7, gyógyszerészi 3, kereskedelmi akadémiai 2, gazdasági 2, ipari 3, kereskedelmi 2.

Ugyanekkor a *görög nyelvből* kiegészítő érettségi vizsgálatra állott 6, javító vizsgálatra 2 ref. theologus. Ezek közül érettnak nyilvánított 5: Bogdán Lajos, Keresztes Sándor, Kiss József, Költő István és Vida András; két hónap múlva javító vizsgálatra útasított 3: Márkó Ödön, Szentgyörgyi Mihály, Debreczi Elek.

Absolváló vizsgálat.

(IV. osztály.)

A főhatóság a 65190—1923. sz. miniszteri intézkedés alapján 3671—1923 sz. alatt elrendelte a IV. osztályt végzett tanulókra nézve az *absolváló vizsgálatot*. A vizsgálat írásbeli részét — a román nyelv, mennyiség-tan és német nyelvből — június 29—30-án tartottuk meg, a szóbelit július 4-én. A vizsgálatra elnöki minőségben *Halmágyi*-Sámuel helybeli leányközépiskolai igazgató küldetett ki miniszteri biztosul. A v. bizottság tagjai voltak: Szabó András igazgató, Finta Gergely osztályfőnök s a román nyelv tanára, Biró Etelka a mennyiség-tan- és Vajda Irén a német nyelv tanára. A szóbeli vizsgálatot a bizottság a román nyelv mellett még egy tantárgyra terjesztette ki azon tárgyak közül, melyeket a v. bizottság tagjai tanítottak. A vizsgálat megtartásánál a főhatóságtól nyert utasítások voltak az irányadók. Absolváló vizsgálatra bocsátott 41 tanuló, ezek közül 26-an mint rendes tanulók (fiúk) végezték a IV. osztályt, 15-ön pedig mint magán tanulók és pedig 1 fiú és 14 leány: utóbbiak rendes tanulókból minősítették át magántanulókká a tanév végén s mint ilyenek tettek magánvizsgálatot az 53877—1923. sz. miniszteri, ill. a 4585—1923. sz. főhatósági intézkedések alapján.

Írásbeli feladatok voltak:

1. *A román nyelvből* 5 feladat, melyek közül a tanulók szabadon választhattak és pedig: a) »Casa, curtea și grădina noastră« (Szabad fogalmazás), b—c) Két, román kérdések alapján való fogalmazás, d) »Copilul cinstit« (románra fordítandó magyar szöveg), e) „Facerea lumii“ — a G. N. Costescu — G. Stoinescu — N. Nicolaescu și I. Ciorănescu Carte de cetire p. cl. II-ből p. 7. (magyarra fordítandó szöveg 20 nyomtatott sor). Legtöbben az e) alatti feladatot választották, a magyarra való fordítást, ketten a d) alattiit, de kidolgozták az e) alattiit is. *Jelesen* dolgozott 2, *jól* 13, *elégéséges* eredménnyel 26.

2. *A mennyiség-tanból*: Eladok szeptember 10-én 36,500 leu névértékű Impremutul Național (ápr.—okt.) kötvényt à 95.— A kamat 5%, a jutalék

$\frac{1}{2}^0/0$, költség $\frac{1}{4}^0/0$ kikerekítéssel. Mennyit kapok érte? *Jelesen* dolgozott 6, *jól* 19, *elégséges* eredménnyel 16.

3. *A német nyelvből*: Egy „*Kindesdank*“ című 20 nyomtatott sorból álló német szövegnek magyarra fordítása. *Jelesen* dolgozott 12, *jól* 16, *elégséges* eredménnyel 13:

Szöbéli vizsgálatra bocsáttatott mind a 41 tanuló.

Jelesen absolvált 8: Bak Péter, Dénes Dániel, Heitz Elza, Hermann Dezső, Rájk László, Szabó Magda, Szigyártó Albert, Váró Jolán: *jól* absolvált 16: Apfelbaum Erna, Asztalos Ilona, Baczó Juliánna, Biró Emma, Császár Anna, Csiki Andor, Klein Ibolyka, Kovács Aranka, Kovács Páris Szilárd, Lőrincz László, Mátyás Béla, Putnoki Ilona, Sándor Lajos, Szentgyörgyi Ákos, Tompa Margit, Vass Pál; *elégséges* eredménnyel absolvált 17: Benedek Béla, Boros Domokos, Császár Jenő, Fernengel Vilmos, Incze Zsigmond, Jakab Béla, Kassay Gyula, Keresztes Berta, Kónya Tibor, Kristóf József, Lőrincz Ferenc, Nagy Endre, Nagy Ferenc, Nagy István, Pálfi Albert, Péter Árpád, Sárközi Lenke.

Iskolai javadalmak.

A) Pályázatok, versenyek.

1. A *Botta Györgyné*-alapból az előző évekről rendelkezésre maradt összegek felhasználásával egy 139 L. pályadíjat tüztünk ki a magyar irodalomból a következő pályatételre: »A családi érzés Petőfi költészetében«. Beadatott egy pályamunka »A jó öreg korcsmáros« jeligével. A bíráló bizottság javaslata alapján a pályadíj szorgalmi díj címen kiadatott. A munka írója: Salamon Jenő VII. o. tanuló.

2. A *Gróf Teleki Sámuel*-alapból az előző évekről rendelkezésre maradt összegek felhasználásával egy 54 50 L. pályadíjat tüztünk ki a természettanból a következő pályatételre: »A rezgő és hullámzó mozgás.« Beadatott 3 pályamunka: a) »Sors bona nihil aliud«, b) *Jelige nélkül*, c) »Ut sementem feceris« jeligékkel. A pályadíjat elnyerte a jelige nélküli munka. Szerzője: Salamon Jenő VII. o. t., dicséretet nyert a 3-ik, melynek írója: Csomor Jenő VII. o. tanuló.

3. A *Kis József*-alapból az előző évi pályadíj felhasználásával az alapító levél rendelkezésének megfelelően szóbeli versenypályázatot hirdettünk a német nyelvből 50-40 L. pályadíjra és a francia nyelvből 25-20 L. pályadíjra. A német nyelvből kítüzött pályadíjat az egyedüli pályázó Szász Tibor V. o. t. nyerte el dicséretreméltó készségével. A francia nyelvből pályázó nem akad, a pályadíj visszamaradt a jövő évre.

4. A *Kis József*-alapból a szépíráásra kitűzött 25-20 L. pályadíjra nem pályázott senki. A pályadíj visszamaradt a jövő évre.

5. A *Doros- és Farczádi K. Lajos*-alapok jövedelme (Koronajáradék) nem folyt be s emiatt ezekből zenepályadíj nem is volt kitűzhető; a *Vargyasi Dániel Anna*-, a *Gróf Haller Jánosné- és Gyárfás Domokos*-alapok jövedelme az összegek csekélysége miatt a jövő évre tartatott fenn.

6. *Dr. Váró Géza* ügyvéd a pályázat hiánya miatt a múlt évről rendelkezésre maradt 300 L. adományát még 300 L.-el emelte abból a célból, hogy az Arany János élete és műveinek ismertetésére ismételten tűzzünk ki egy vagy két pályadíjat. A tanári kar egy 400 L. és egy 200 L. pályadíjat tűzött ki szóbeli versenyre az alábbi pályatételre: a) Arany János irodalmi levelezése, életviszonyainak, jellemének ismerete műveiből vett idézetekkel támogatva. b) Könyv nélküli legklasszikusabb műveiből. A versenyen az egyetlen jelentkező Péter Endre 8. o. tanuló oly alapos készültséget s Arany műveiben oly részletes jártasságot tanusított, hogy a bíráló bizottság, melynek tagja volt az adományozó is, a kitüntető elismerés mellett mindkét pályadíjat egyhangulag odaítélte Péter Endrének.

7. *Gyorsíróverseny*. A *Vajda Rózsika* gyorsírási alapítvány jövedelme nem folyt be (hadikölcson). Versenydíjakra a gyorsírókörü tagsági díjakból 130 L. fordítottunk. Ebből a vitairásra kitűzött első díjat, 40 L.; elnyerte Baczó Albert 6. o. t., a 2. díjat 30—30 L.: Gottesmann László 5. o. és Szabó Magda 4. o. tanuló; b) a levelező írásra kitűzött 20 L. díjat elnyerte Heitz Elza 4. o. t., c) a kezdők közül 10 L. szorgalmi díjat nyert Molnár Teréz 3. o. t.

B) Jutalmak.

1. A *Gál—Teleki* alapból 50 L., a Szombatfalvy Albert-féle *Szombatfalvy József és felesége* alapból négy évi összeg, 350 L., szegény tanulók tankönyveinek beszerzésére, a *Haller—Bod* alapítvány jövedelmé, 750 L., az Önképzőkör rendelkezésére maradt. A *Solymossy Endre, Palló Imre* és a *Bodolla Gábor* alapok jövedelme, melyek jutalomkönyvek beszerzésére szolgálnak, nem folyt be (hadikölcson).

2. A *Farczádi K. Lajos* alapból a rajzjutalom, továbbá a *Kelemen, Gyertyánff, Vánky* és *Szobotka* alapból a jutalmak a jövedelem elmaradása miatt (hadikölcson) szintén nem voltak kiadhatók.

3. Az *Ugron János* alapból 150 L. jutalmat nyert Péter Endre érettségít tett tanuló.

4. A *Székelykeresztúri Takarékpénztár R. T.*-től adományozott 200 L. jutalmat, mint a legkiválóbb érettségít tett tanuló Szabó Judith nyerte el.

5. *Dr. Gyárfás Pál*, kollegiumi főgondnok a magyar irodalomból készített érettségi írásbeli dolgozataikért Szabó Judithot és Péter Endrét 100—100 L. jutalomban részesítette.

6. Az özv. Báró Kemény Béláné, sz. Haller Berta grófnő által létesített *Báró Kemény Béla*-, továbbá az *Illyés István*-alapítványokból a jutalmak (15, ill. 5 L.) a jövedelmek elmaradása miatt (hadikölcsön) nem voltak kiadhatók.

7. *Vitéz Á. Mihály* áll. leányközépiszkolai igazgató, magánvizsg. miniszteri biztos adományából a román nyelvben tanúsított kiváló előmeneteléért Kovács Irma 8. oszt. végzett tanuló 150 L. jutalmat nyert.

8. *Biró Áron* lelkész, előlj. tag adományából 20 L. jutalmat nyert, mint az Ifjúsági Petőfi Önképzőkörnek legmunkásabb tagja, Péter Endre 8. oszt. t., továbbá 10 L.-t a vallástanból tanúsított kiváló előmeneteléért Bak Péter 4. o. t., 10 L.-t pedig az egyházi énekből tanúsított kiváló előmeneteléért Gáspár Albert 6. o. t.

9. *Péter Sándor* székelymuzsnai unitárius lelkész és neje *Bitay Mária* adományából Petőfi születésének 100 éves évfordulója alkalmából Benedek Elek Petőfi életrajzát kapták emlékkönyvül: Barabás Margit I., Bölöni Béla, Dósa Irma, Fazakas Piroska III., Csiki Andor, Vass Pál IV., Németh Dezső, Ürmösi Irma VI., Bölöni Vilma, Lőrinczy Gábor VII. és Szabó Dénes VIII. o., továbbá Dénes Dániel IV., Bedő Ödön V., Hegyi Mariska VII. o. tanulók.

10. Az *Első Székelyudvarhelyi Bőrgyár R. T.* adományából 1000 L.-re vásárolt Petőfi költeményeit (Erdélyi Irodalmi T. kiadása) a százéves forduló emlékére jutalmul kapták: Asztalos Ödön, Guttmann Dezső, Molnár Ernő, Vajda Ferenc, Szabó Béla 1. o., Hinléder Fels Ervin, Kolumbán Ellák, Váró György, Tompa Miklós 2. o., Baczó Gábor, Bakk Péter, Rájk László, Sándor Lajos 4. o., Biró Sándor, Szabó István, Nagy Lajos 5. o., Mózes Mihály, Németh Dezső, Rájk Jenő 6. o., Csomor Jenő, Guttmann Zsigmond 7. o., Derzsy Sarolta, Kovács Irma, Szabó Judith, Kovács Erzsébet, Kovács János 8. o. t.

11. Az *Udvarhelymegyei Takarékpénztár R. T.* adományából (ért. 100 L.) Petőfi költeményeit (Erdélyi Irod. T. kiadása) jutalmul kapták: Koréh Róza 1. o., Szigyártó Albert 4. o.; Benedek Elek Petőfi életrajzát: Váró Mária 3. o., Kovács Páris Szilárd 4. o. t.

12. A „*Minerva*“ adományából 280 L. értékű jutalomkönyvet kaptak: Törpényi Lajos, Dósa Irma 3. o., Hermann Dezső, Váró Jolán 4. o., Hinléder Fels Iván, Kadácsi Zoltán 5. o., Feleki Ferenc (2 drb.), Gáspár Albert 6. o., Hinléder Fels Zoltán, Péter Endre, Sipos Béla, Szócs Károly 8. o. t.

13. A *Petőfi estély jövedelméből* összesen 290 L. értékű jutalomkönyvet kaptak: Bartalis József, Szabó Katalin 2. o., Bölöni Béla 3. o., Szabó Magda 4. o., Szász Tibor 5. o.

14. *Bakóczy Károly*: Fülöp Áron életrajzát (ért. 30 L.) kapta Gottesmann László 5. o. t.

15. *Sárosy Károly* adományából (ért. 40 L.) Lőrincz András 1. o. és Péter Endre 8. o. t.

16. *A tornavizsgálat* alkalmából befolyt önkéntes adományokból 500 leit fordítottunk jutalmazásra. Ebből kaptak: Szabó Béla VII. o. 100 L., Kelemen Károly VIII. o. 60 L., Csép Gergely VIII. o. 50 L., Szigyártó Albert IV. o. 30 L., Császár László V. o. 26 L., Csiki József II. o. 24 L., Incze László VII. o., Rájk Jenő VI. o. 20—20 L., Gáspár István III. o., Vajda János II. o. 16—16 L., Molnár Péter VII. o. 14 L., Szabó Ödön VI. o., Lőrincz András I. o. 12—12 L., Deák Endre VIII. o., Baczó László VIII. o., Lőrinczi Gábor VII. o., Kiss András VII. o., Kónya Ilona VI. o., Gáspár Albert VI. o., Barok Károly VI. o., Incze Kálmán VI. o., Császár Anna IV. o., Baczó Julia IV. o., Hadnagy Sándor I. o. 10—10 L.

C) Ösztöndíjak, segélyek és egyéb javadalmak.

1. A *Kis József*-alpból az alábbi 50 tanuló nyert egyenként 25 20 L. ösztöndíjat: Kovács János, Péter Endre, Sipos Béla VIII. o., Csomor Jenő VII. o., Baczó Albert, Feleki Ferenc, Gáspár Albert, Németh Dezső, Szentgyörgyi Pál VI. o., Biró Sándor, Kadácsi Zoltán, Nagy Lajos, Szabó István, Szász Tibor V. o., Bakk Péter, Csiki Andor, Dénes Dániel, Kovács Páris Szilárd, Mátyás Béla, Sándor Lajos, Szigyártó Albert IV. o., Baczó Gábor, Bartha Mátyás, Bölöni Béla, Csiki Albert, Gáspár István, Hegyi János, Márk Jenő, Molnár Vilmos III. o., Barthalis József, Csiki József, Kinda Károly, Kolumbán Ellák, Makai Dénes, Nagy Béla, Orbán Kálmán, Péter Elek, Szigethi Béla, Tompa Miklós, Váró György II. o., Asztalos Ödön, Bedő Miklós, Füllöp Zoltán, Lőrincz András, Molnár Ernő, Nagy Miklós, Pál Ferenc, Szabó Béla, Tompa István, Vajda Ferenc I. o. t. Az 1921/22-ik évről bennmaradt 2 ösztöndíj közül az egyiket Hadnagy Sándor I. o., a másikat az 1921/22. évi jogosultság alapján pótlólag Molnár Albert IV. o. tanulónak ítélte oda a bizottság.

2. A *Gidófalvi Gáborné: Siskáni Rozália* által létesített *Gidófalvi Gábor*-alpból 30—30 L. ösztöndíjat nyertek: Feleki Ferenc és Gáspár Albert VI. o., 45 ill. 60 L.-t Csomor Jenő VII. o., 75—75 ill. 90—90 L.-t Kovács János és Péter Endre VIII. o. tanulók. Egyik 45 L. ösztöndíjra a VII. osztályosok közül nem volt megfelelő tanuló s így ezt az előjáróság egyenlő arányban a jutalmazott VII. és VIII. oszt. tanulók között osztotta meg. Mint jogosult rokon tanuló 500 L. ösztöndíjat ugyanebből az alpból Kónya Tibor IV. o. tanuló élvezett.

3. *Szombatfalvy Albert* által létesített „*Szombatfalvy József és felesége Homoródszentmártoni Biró Katalin*“ alapítvány évi 100 L. jövedelmét kapta Szócs Károly 8. o. t.

4. *Gaál—Teleki*-alpból 25 20 L. kaptak: Kristóf József 4. o., Csomor Jenő 6. o. t.

5. *Gróf Teleki Sámuel*-alpból egyenként 11 66 L., mint »eminens ta-

nulók« Péter Endre VIII. o. és Sipos Béla VIII. o. t., továbbá 875 L. Zayzon Ferenc I. o., Nagy Miklós II. o., Nagy Lajos V. o. tanulók.

6. *Gr. Teleki Miksa*-alapból egyenként 40 L. Szász Tibor, Szabó István V. o., Baczó Gábor III. t.

7. *Gr. Korda*-alapból egyenként 10·50 L. Császár Jenő IV. o., Nagy Lajos V. o., Kolumbán Ellák, Péter Elek II. o. t.

8. *Keszei*-alapból egyenként 10·50 L. Molnár Ernő I. o., Kónya Tivadar V. o., Csomor Jenő II. o. t.

9. *Nagy Sándor*-alapból 5 L. Nagy Lajos V. o. t.

10. *Székely—Ugron*-alapból 25 L. Gáspár Albert VI. o. t.

11. *Bod Benedek*-alapból 15 L. Kolumbán Géza VII. o. t.

12. *Bágyi Baczó Mózes és neje Bencze Juliánna* aranylakodalmi alapítványból 25 L. Baczó Gábor III. o. t.

13. *Székelyudvarhelyi Zálogkölcson Intézet és Betéti Pénztár*-alapból 20 L. Biró Áron VII. o. t.

14. *Dr. Szöllösi Ödönné: Bartha Ilus*-alapítvány jövedelmét 700 L., mint rokon tanuló, Kónya Ilona VI. o. t. élvezte.

15. A *Lécfalvi Dr. Gyárfás Pál* által alapított *Lécfalvi Gyárfás Endre* alapítvánnyal létesített ingyenes konviktusi alapítványi helyre az 1923—24 évre Gyárfás Endre VI. o. tanuló vétetett fel.

16. Az *Özv. Ugron Jánosné* Oroszfai Mikó Margit úrnő által az *Ugron János* emlékére létesített konviktusi alapítványi helyre — 1000 L. — Feleki Ferenc VI. o. t. vétetett fel.

17. Az *özv. Dr. Nagy Samuné, Szolga Irén* úrnőtől adományozott *Dr. Nagy Samu*-alapítványból 100 L. segílyt kapott Bartalis József II. o. t.

18. A *Reformáció*-alapítvány jövedelméből 100 L. segílyben részesült Nagy Béla II. o. t.

19. A *Szentgyörgyi Mózes*-alapítványból 50 L. konviktusi segílyt élvezett Szentgyörgyi Pál VI. o. t.

20. A *Fekete Sámuelné: Kendi Kandida*-alapítványból járó 60—60 L. évi konviktusi segílyre az 1923—4 isk. évre felvétettek Fülöp Zoltán I. o., Szabó István, Kadácsi Zoltán V. o., Gáspár Albert VI. o., Molnár Péter VII. o.-t végzett tanulók.

21. Az *özv. Fülöp Áronné Sargavy Erzsébet* úrnő által létesített *Fülöp Áron*-alapítvány jövedelméből 1500 L. ösztöndíjat élvezett Biró Áron VII. o. tanuló, a jövedelem többi részét főhatósági jóváhagyással a *Biró Áron* életrajzának költségeire fordítottuk, melyet az elöljáróság megbízásából *Bakóczy Károly* tanár írt meg.

22. A *Rétyi Gazda József*-alapítványból 87·50 L. mint rokon tanuló Gazda Tivadar István VIII. t. kapta.

23. A *Szilveszter János* családi alapítvány jövedelme (egy része nem jövedelmező kötvényekben) 50 L. rokon tanuló hiányában nem volt kiadható.

24. A *hadikölcson*-kötvényekben levő *Nagy Lajos* (5 L.), *Jánosi Jó-*

zsef (750 L.), Palló Imre (30 L.), továbbá a Szöllösi-Samu (150 L.), Menyhárt András (15 L.), Szakáts Mózes (15 L.), Vánky Kálmán (5 L.) és Balogh Miklós (5 L.) alapítványok nem voltak rendeltetésüknek megfelelően felhasználhatók.

25. A Székelyudvarhelyi Takarékpénztár R.-T. 1000 L. adományát a szegény tanulók könyvtárának gyarapítására fordítottuk.

26. A Könyvnyomda R.-T. 1000 L. adományából iskolai díjaik fedezésére segélyt nyertek: Tompa Miklós, Kiss Piroska, Dósa Irma II. oszt. tanulók, Sárközi Lenke IV. o. t. 100—100 L., Kristóf József IV. o. t. 60 L., Kiss Magda V. o. t., Szócs. Károly VIII. o. t. 100—100 L., Biró Áron VII. o. t. az Evang. Diákszövetség konferenciájára való részvétel költségeire 100 L., 240 L. pedig Metz Károly hátrálékos díjainak fedezésére fordítottuk.

27. Dr. Hínléder-Fels Ernő 5000 L. adományát a kollegiumi orgona kijavitására fordítjuk.

28. Az Első Székelyudvarhelyi Bőrgyár R.-T. 4000 L. adományából 1000 L.-t jutalomkönyveknek — Petőfi költeményeinek — beszerzésére, 3000 L.-t a szegény tanulók könyvtárának gyarapítására fordítottunk.

29. Az 1922. december 16-án rendezett Petőfi-estély jövedelméből, 1490 72 L.-ből 290 L.-t jutalomkönyvek beszerzésére fordítottunk, a többit további rendelkezésre tartottuk fenn.

30. Kiss István kecsetkislaludi lelkész úr adományából 100 L. segélyt nyert Nagy Lajos VI. o. t.

31. Hermann Samu bankigazgató adományából 100 L. segélyt nyert Szócs Károly VIII. o., 100 L. Sándor Lajos IV. o. t.

D) Díjkezdmények.

a) *Tandíjkezdmény* az I—IV. o.-ban $\frac{1}{4}$ kedvezmény (à 80 L.) 11 = 880 L., $\frac{1}{2}$ kedv. (à 40 L.) 30 = 1200 L.; az V—VIII. o.-ban $\frac{1}{4}$ kedv. (à 160 L.) 8 = 1280 L., $\frac{1}{2}$ kedv. (à 80 L.) 12 = 960 L.; együtt 59 tanuló-nak = 4320 L. b) *Iskolafenntartói díjkezdmény*: az I—IV. osztályban: $\frac{1}{4}$ kedv. (à 520 L.) 10 = 5200 L., $\frac{3}{4}$ kedv. (à 390 L.) 8 = 3120 L., $\frac{1}{2}$ kedv. (à 260 L.) 45 = 10,400 L., $\frac{1}{4}$ kedv. (à 130 L.) 18 = 2340 L.; az V—VIII. o.-ban $\frac{1}{4}$ kedv. (à 640 L.) 1 = 640 L., $\frac{3}{4}$ kedv. (à 480 L.) 12 = 5760 L., $\frac{1}{2}$ kedv. (à 320 L.) 16 = 5120 L., $\frac{1}{4}$ kedv. (à 160 L.) 14 = 1840 L.; együtt 124 tanuló-nak = 35,720 L. c) *Közköltség* címen pótlólag 200 L. állapítottunk meg, tekintettel különösen a fűtőanyag drágaságára. Ebből is adtunk 12 tanuló-nak $\frac{1}{4}$ kedvezményt (à 200 L.) = 2000 L., $\frac{1}{2}$ kedv. (à 100 L.), 58 t.-nak = 5800 L.; együtt 70 tanuló-nak 7800 L. kedvezményt. *Tandíj-, fenntartói díj- és közköltség* kedvezmények összege 47,840 L.; élvezte összesen 119 tanuló. d) *Konviktsi kedvezmények összege*: 19,350 L. e) *Lakásdíj kedvezmény* $\frac{1}{4}$ kedv. (à 150 L.) 18 t.-nak = 2700 L., $\frac{1}{2}$ kedv.

(à 250 L.) 15 t.-nak = 3750 L., $\frac{3}{4}$ kedv. (à 350 L.) 7 t.-nak = 2450 L.,
 összesen 40 tanulónak 8900 L. *Díjkezdvezmények főösszege: 76,090 L.*

E) Legáció.

A karácsonyi, husvétii és pünkösti ünnepekre kibocsátott legátusok —
 6 tanuló — összesen 3435 L. segélyben részesültek a hivek adományából.

A tanulók által élvezett javadalmak összesítése:

1. Pályadíjak címén kiadatott	973·90 L.
2. Jutalmak címén kiadatott	3070— «
3. Ösztöndíjak, segélyek címén kiadatott	9256— «
4. Tandíjban elengedettett	4320— «
5. Iskolafenntartói díjban elengedettett.	35720— «
6. Közköltségben elengedettett	7800— «
7. Konviktusi díjban elengedettett	19350— «
8. Lakásdíjban elengedettett	8900— «
9. Legációkból befolyt	3435— «

Összesen . 92825·47 L.

Eszerint a tanulóknak az 1922—23 évi közvetlen és közvetett segélyezése 92825 47 L.-t tesz ki.

Statistikai kimutatás az 1922—23. tanévről.

	Fiú	Leány	Ösz- szesen		Fiú	Leány	Ösz- szesen
1 A tanulók létszáma :							
Beiratk. év elején { r. tan.	207	—	280	} Ösz- szesen			
{ m. tan.	6	73	27				
Beiratk. év. folym. { r. tan.	5	21	5				
{ m. tan.	7	—	7				
Önként kimaradt, kilépett .	10	3	13				
Év végén magt. minősített	—	70	70				
Tanács folytán távozott . .	—	—	—				
Kizárattott	—	—	—				
Ismétlő volt	2	—	2				
Vizsg. nem állott { r. tan.	—	—	—				
{ m. tan.	3	3	6				
Létszám az év végén	212	88	300				
2. A tanévet befejezte és vizsgálatot tett :							
a) <i>Rendes tanuló</i>							
I. osztály	28	—	28				
II. »	37	—	37				
III. »	14	—	14				
IV. »	26	—	26				
V. { a gim. szakon	16	—	16				
{ reálszakon	8	—	8				
VI. { a gim. szakon	14	—	14				
{ a reálszakon	6	—	6				
VII. osztály	25	—	25				
VIII. »	28	—	28				
Együtt	202	—	202				
b) <i>Magántanuló</i>							
I. osztály	6	19	25				
II. »	1	17	18				
III. »	—	17	17				
IV. »	1	14	15				
V. { a gimn. szakon	—	2	2				
{ reálszakon	—	1	1				
VI. { a gimn. szakon	1	9	10				
{ reálszakon	—	1	3				
VII. osztály	—	4	4				
VIII. »	1	4	5				
Együtt	10	88	98				
Összesen (a+b)	212	88	300				
3. A vizsgálatot tett I—VIII. oszt. nyilvános és magánt. megoszlása :							
a) <i>Vallás szerint</i>							
Orthodox	—	—	—				
Református	152	60	212				
Gör. kath.	—	—	—				
Róm. kath.	11	8	19				
Ág. hitb. evang.	12	4	16				
Unitárius	12	11	23				
Izraelita	25	5	30				
b) <i>Nemzetiség szerint</i>							
Román	—	—	—				
Magyar	184	82	266				
Német	3	1	4				
Tót	—	—	—				
Zsidó	25	5	30				
Szerb	—	—	—				
Cseh	—	—	—				
Ruthén	—	—	—				
c) <i>Honosság szerint</i>							
Hazai honos	211	88	299				
Külföldi honos	1	—	1				
d) <i>Életkor szerint</i>							
10—12 éves	36	25	61				
12—14 »	51	25	76				
14—16 »	49	22	71				
16—18' »	39	8	47				
18—20 »	24	6	30				
20—22 »	12	2	14				
22 »	1	—	1				
e) <i>A szülők lakhelye szerint</i>							
Helybeli	90	55	145				
Udvarhelymegyei	70	20	90				

	Fü	Leány	Ösz- szesen		Fü	Leány	Ösz- szesen
Más vármegyei	51	13	64	g) A szülők anyagi hely- zele szerint			
Külföldi	1	1	1	Jómódú	16	8	24
f) Szülők foglalkozása szerint				Közepes	175	68	243
Kisbirtokos	43	7	50	Szegény	21	12	33
Nagybirtokos	—	—	—	h) Családi állapot szerint			
Nagybérlet	—	—	—	Hadi árva	1	—	1
Zsellér, napszámos	6	4	10	Ápátlan árva	22	7	29
Kisiparos	41	18	59	Teljesen árva	3	—	3
Gyáros	1	—	1	i) Az árvák közül eltart.			
Kiskereskedő	21	4	25	Hadiárvaház	—	—	—
Nagykereskedő	2	—	2	Csapattest	—	—	—
Pap	16	14	30	Humanitárius intézmény	—	—	—
Tanító	16	7	23	Magánosok v. internátus	—	—	—
Tanár	1	4	5	Rokonok	4	—	4
Tisztviselő	37	14	51				
Nyugdíjas, tőkés	13	6	19				
Szabad foglalk. értelmiség	13	8	21				
Magánzó	2	2	4				

5. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók tanulmányi eredményének áttekintése osztályok és tárgyak szerinti.

Tantárgyak	I osztály (53 tanuló)				II osztály (55 tanuló)				III osztály (31 tanuló)				IV. osztály (41 tanuló)				V. osztály (27 tanuló)				* VI. osztály (31 tanuló)				VII. osztály (29 tanuló)				VIII osztály (33 tanuló)			
	jelas	jó	elégséges	elégtelen	jelas	jó	elégséges	elégtelen	jelas	jó	elégséges	elégtelen	jelas	jó	elégséges	elégtelen	jelas	jó	elégséges	elégtelen	jelas	jó	elégséges	elégtelen	jelas	jó	elégséges	elégtelen	jelas	jó	elégséges	elégtelen
Vallás	30	17	6	—	21	33	11	—	12	14	5	—	22	17	2	—	9	13	5	—	18	8	5	—	12	11	6	—	11	17	5	—
Román nyelv	8	21	23	1	14	11	22	8	7	8	13	3	4	12	25	—	5	5	16	1	10	11	10	—	6	2	21	—	6	10	17	—
Magyar nyelv	17	23	13	—	11	18	26	—	9	10	12	—	8	17	16	—	5	7	15	—	9	12	10	—	2	8	19	—	7	10	16	—
Német nyelv	—	—	—	—	7	13	31	—	12	8	11	—	11	14	16	—	5	4	14	4	4	14	11	2	3	6	19	1	10	7	16	—
Latin nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	10	—	—	11	11	2	—	5	20	4	7	7	19	—
Francia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	8	18	—	9	10	12	—	2	13	14	—	10	3	20	—
Angol nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	10	10	—	11	11	9	—	7	8	14	—	8	10	15	—
Történelem	17	26	10	—	13	23	19	—	13	9	9	—	13	18	10	—	7	12	8	—	14	9	8	—	7	15	7	—	9	8	16	—
Jog- és alkotmányt. Földrajz	14	25	14	—	10	19	26	—	6	8	14	3	17	13	11	—	10	12	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	9	14	—
Természetráajz	15	19	19	—	11	22	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	16	5	—	6	18	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vegytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	12	13	—	—	6	3	—	3	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természetan	—	—	—	—	—	—	—	—	9	10	12	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7	13	10	1	2	11	16	—	5	12	16	—
Mennyiségtan	14	26	13	—	11	12	30	2	7	13	11	—	9	14	18	—	6	10	11	—	6	11	14	—	2	8	18	1	9	9	15	—
Filozófia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	13	10	—
Szabadkézi rajz	9	20	23	1	7	29	19	—	6	14	11	—	14	18	9	—	—	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Közgazd. és alk.-tan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	17	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Égészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	8	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	8	15	—	—	—	—	—

Tájékoztató az 1923—24 iskolai évre vonatkozólag.

Az 1923—24-ik isk. évre a beiratkozás azon tanulók részére, akik júliusban nem iratkoztak be, szeptember 12—14. napjaiban lesz és pedig a helybeli tanulóké szept. 12—13-án, a bennlakó (közel vidéki) tanulóké szept. 14-én, a messzebb vidékekről valóké szept. 19—20-án. A javító vizsgálatok szeptember 15-én, a felvételi és különbözeti vizsgálatok szeptember 16—20 között tartatnak meg; a tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 22-én lesz. A javítóvizsgálaton írásbelit is kell tenni azon tárgyakból, amelyekből dolgozatot írtak a tanulók. Az érdekeltek e szerint készüljenek. A javító vizsgálat díja tárgyaként 25 L. Beíráskor az összes díjak $\frac{1}{4}$ része befizetendő, vagy azt megelőzőleg beküldendő.

1. **Tanulók felvétele.** Az I. osztályba protestáns (ref., ág. ev. és unitár.) vallású tanulók minden korlátozás nélkül felvétetnek, míg a II—VIII. osztályba nemcsak a protestáns, hanem a más vallású tanulók is, akik az előző évet a kollegiumban végezték. Új tanulók *feltétlenül* kötelesek bemutatni a beiratkozás alkalmával az állami anyakönyvi hivatal által kiállított *születési anyakönyvi kivonatot* és az újracsatlási bizonyítványt; a ref. vallásúak ezenkívül kötelesek akár az állami anyakönyvi kivonatra rávezetve, akár külön bizonyítvánnyal igazolni, hogy *megkezeszteltettek*, a konfirmáltak pedig, hogy *konfirmáltattak*. Régi tanulók a kis értesítőt kötelesek a felvételnél bemutatni.

A magántanulók s leánytanulók felvételére nézve a közokt. miniszterium s a főhatóság tárgyalásokat folytatnak s remélni lehet, hogy ezek kedvező eredménnyel járnak. Addig is, amíg a döntés megtörténik, a leánytanulókat felvételre előjegyezzük úgy az alsó, mint a felső osztályokba. A jelentkezés *szeptember 1-ig feltétlenül szükséges*, mert az I—IV. oszt. leánytanulók részére a polgári leányiskolát olyan formában, mint ezelőtt két évvel volt, vissza akarjuk állítani s kellő számú jelentkezők nélkül nem tudjuk e tervünket megvalósítani. Ebben az esetben az I—IV. osztályú leánytanulókat rendes tanulóknak fogjuk felvenni. A felvétel feltételei ugyanazok, mint a fiútanulóknál. Az V—VIII. oszt. leánytanulók is *szeptember 1-ig feltétlenül* jelentkezzenek felvételre, mert meg van a remény arra, hogy a *felvételt* tiltó rendeletek módosíthatni fognak. Abban a nem remélt esetben, ha a leánytanulók általában *csak magántanulóknak* lesznek felvehetőek, módját fogjuk találni, hogy a vizsgálatra való elkészülést a lehető legnagyobb mértékben megkönnyítsük. A döntésről azonnal tájékoztatást adunk.

2. **Iskolai díjak.** Tandij fenntartói díjjal együtt az I—IV. osztályban 1200 L., (ebből tandíj 100 L.), az V—VIII. osztályban 1800 L., (ebből tandíj 150 L.): beírás, nyugdíjilleték s egyházkerületi tanügyi járulék összesen 90 L., melynek fizetése alól senki fel nem menthető. Ezekon a díjakon kívül minden tanuló köteles fizetni könyvtár díjban 5 L., önképzőkör díjban az V—VI. o.-ban 2 L., a VII—VIII. o.-ban 3 L., rohgálási díjban 5 L. A tandíj és fenntartási díj $\frac{1}{4}$ ed évi részletekben fizetendő a *beíráskor, november, február és április 1-én*, a többi a beíratáskor.

Szegény sorsú, jó magaviseletű és előmenetelű tanulók mérsékelt számban tandíj- és fenntartásdíj-kedvezményben is részesülhetnek. Kedvezményekért a kérések a kollegium igazgatóságához *szeptember 1-ig* nyújtandók be megfelelő okmányokkal, vagy hivatkozással arra, hogy az okmányok az internátus-konviktusi kedvezmény tárgyában beadott kéréshez vannak csatolva.

3. Az *internátusi díj* évi 700 L., kedvezményes díjak: 500, 400 és 300 L., *konviktusi díj* évi 2600 L., 150 kg. buza és 5 kg zsir. A természetbeli járandóságok a napi árban készpénzben meg is válthatók. Úgy az internátusi, mint a konviktusi díj negyedévi részletekben fizetendő és pedig a *beíratáskor, november, február és április 1-én*, a természetbeli járandóságok felerészben a beíratáskor, felerészben november 1-ig. E díjak a drágaság emelkedésével aránylagosan emelhetők. Ágyneműről s mosatásról minden tanuló köteles gondoskodni. Szegénysorsú és jómagaviseletű tanulók mérsékelt számban kedvezményt is nyerhetnek. Internátusi és konviktusi kedvezményekért a kérések *megfelelő okmányokkal* felszerelve *szeptember 1-ig* nyújtandók be a koll. igazgatóságához, de a felvétel végett teljes díjas helyekre igényt tartó tanulók is kötelesek ezen határidőig jelentkezni.

4. Az összes díjak Nagy Elemér díjkezelő tanárhoz fizetendők, vagy küldendők a kézbesítési díj csatolása mellett.

Székelyudvarhely, 1923. augusztus 6-án.

A ref. kollegium igazgatósága.

